

УНІВЕРСИТЕТ «КРОК»
Кафедра економіки та фінансів

Білокриницький Олександр Сергійович

УДК 336.647

Кваліфікаційна робота магістра
«Формування системи управління капіталом
підприємства»

076 «Підприємництво та торгівля»

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр

Кваліфікаційна робота містить результати власних доробок. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

О.С. Білокриницький

Науковий керівник

Ананьєва Олеся Олександрівна
к.е.н.

Київ – 2026

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА «КРОК»**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

завідувач кафедри економіки та фінансів

_____ Ігор Румик
«__» _____ 20__ р.

**ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА
БІЛОКРИНИЦЬКОГО ОЛЕКСАНДРА СЕРГІЙОВИЧА**

Ступінь вищої освіти - магістр

Галузь знань – 07 Управління та адміністрування

Спеціальність – 076 Підприємництво та торгівля

Освітня програма – «Підприємництво та торгівля»

Тема роботи	Формування системи управління капіталом підприємства
Номер та дата наказу про затвердження теми	№ 113-3 від 29.11.2024 р.
Науковий керівник	Ананьєва Олеся Олександрівна, кандидат економічних наук
Вихідні дані до роботи	Законодавчі та нормативні акти України, що регламентують фінансову діяльність підприємства, офіційні матеріали Державної служби статистики України, Національного банку України, наукові праці українських і зарубіжних авторів з даної проблематики. Додатковими джерелами інформації виступають фінансова та статистична звітність ПП «ОВІС», що відображає реальний стан структури та динаміки капіталу підприємства.
Постановка завдання	Дослідження теоретичних основ формування системи управління капіталом підприємства, аналіз системи управління капіталом ПП «ОВІС», обґрунтування напрямів удосконалення системи управління капіталом досліджуваного підприємства.
Посилання на джерела інформації (не більше п'яти найменувань, які рекомендує науковий керівник)	1. Ананьєва О.О., Гофман М.О. Аналіз економіки підприємств у стані невизначеності: особливості інструментарію дослідження. <i>Економіка невизначеності: зміст, оцінювання, регулювання</i> : колективна монографія / за ред. І.Ф. Радіонової. Київ: Університет «КРОК», 2021. С. 169-190. DOI 10.31732/EU-CER-8 2. Румик І., Плетенецька С., & Царенок О. Особливості управління фінансовими ресурсами підприємства в умовах воєнного стану. <i>Вчені записки Університету «КРОК»</i> . 2023. 4(72). С. 9–19.

	https://doi.org/10.31732/2663-2209-2023-72-9-19 3. Стусь Ю., Чумаченко О. Управління фінансовими ресурсами підприємства. <i>Вчені записки Університету «КРОК»</i> , 2024. Вип. 4(76). С.80–89. DOI: https://doi.org/10.31732/2663-2209-2024-76-80-89 4. Чумаченко О., Нескородько О. Вдосконалення системи управління ризиками як спосіб підвищення фінансової стійкості підприємств. <i>Вчені записки Університету «КРОК»</i> , 2025. Вип.1(77). С.89–95. DOI: https://doi.org/10.31732/2663-2209-2025-77-89-95
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання складної задачі або проблеми за темою роботи, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Дата видачі завдання 23.12.2024

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№з/п	Назва етапів роботи	Термін виконання	Примітка
1	Вибір напрямку дослідження	28.11.2024	<i>Виконано</i>
2	Затвердження теми кваліфікаційної роботи та призначення наукового керівника	29.11.2024	<i>Виконано</i>
3	Затвердження завдання на кваліфікаційну роботу	23.12.2024	<i>Виконано</i>
4	Розробка концепції кваліфікаційної роботи. Затвердження плану досліджень.	01.03.2025	<i>Виконано</i>
5	Підготовка першого розділу роботи	01.07.2025	<i>Виконано</i>
6	Підготовка другого розділу роботи	30.09.2025	<i>Виконано</i>
7	Підготовка третього розділу роботи	02.12.2025	<i>Виконано</i>
8	Підготовка вступу та висновків	12.12.2025	<i>Виконано</i>
9	Підготовка джерельної бази	15.12.2025	<i>Виконано</i>
10	Подання роботи на перевірку на плагіат	18.12.2025	<i>Виконано</i>
11	Виконання наукової складової роботи	19.12.2025	<i>Виконано</i>
12	Проходження попереднього захисту	20.12.2025	<i>Виконано</i>
13	Доопрацювання роботи з врахуванням зауважень	09.01.2026	<i>Виконано</i>
14	Зовнішня експертиза, отримання відгуку наукового керівника та подання роботи на кафедру	11.01.2026	<i>Виконано</i>
15	Захист кваліфікаційної роботи	18.01.2026	<i>Виконано</i>

Здобувач

_____

Олександр БІЛОКРИНИЦЬКИЙ

Науковий керівник

_____

Олеся АНАНЬЄВА

АНОТАЦІЯ

Білокриницький О.С. Формування системи управління капіталом підприємства. Рукопис.

Кваліфікаційна робота магістра за спеціальністю 076 Підприємництво та торгівля, освітня програма Підприємництво та торгівля. ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», Київ, 2026.

Кваліфікаційну роботу присвячено теоретичному обґрунтуванню та практичним аспектам формування ефективної системи управління капіталом підприємства. Проведено аналіз структури, динаміки та особливостей управління капіталом ПП «ОВІС». На основі оцінювання вартості капіталу та показників фінансової стійкості запропоновано напрями оптимізації структури власного і залученого капіталу з метою підвищення ефективності його використання та забезпечення стабільного розвитку підприємства.

Ключові слова: капітал підприємства, структура капіталу, управління капіталом, фінансова стійкість, ефективність, власний капітал.

SUMMARY

Bilokrynytskyi O.S. Formation of the Enterprise Capital Management System. Manuscript.

Master's qualification work in specialty 076 Entrepreneurship and Trade, Educational program Entrepreneurship and Trade. KROK University of Economics and Law, Kyiv, 2026.

The master's qualification thesis is devoted to the theoretical substantiation and practical aspects of forming an effective enterprise capital management system. An analysis of the structure, dynamics, and specific features of capital management at PE "OVIS" is carried out. Based on the assessment of the cost of capital and indicators of financial stability, directions for optimizing the structure of equity and borrowed capital are proposed in order to improve the efficiency of its use and ensure the sustainable development of the enterprise.

Keywords: enterprise capital, capital structure, capital management, financial stability, efficiency, equity capital.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА	9
1.1. Економічна сутність, склад та структура капіталу підприємства.....	9
1.2. Основні підходи та принципи управління капіталом підприємства	14
1.3. Критерії оцінювання ефективності управління капіталом у сучасних умовах.....	22
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ НА ПІДПРИЄМСТВІ ПП «ОВІС»	35
2.1. Загальна характеристика господарської діяльності ПП «ОВІС»	35
2.2. Оцінка структури та динаміки капіталу підприємства	51
2.3. Аналіз ефективності управління капіталом ПП «ОВІС» у 2022-2024 роках.....	56
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ НА ПП «ОВІС»	66
3.1. Виявлення проблем та ризиків в управлінні капіталом підприємства.....	66
3.2. Оптимізація структури капіталу на основі середньозваженої вартості капіталу (WACC).....	71
3.3. Пропозиції щодо підвищення ефективності управління власним та залученим капіталом.....	78
ВИСНОВКИ.....	89
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	93
ДОДАТКИ.....	100

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У сучасних умовах динамічного розвитку ринкової економіки ефективне управління капіталом підприємства є одним із ключових чинників забезпечення його стабільності та конкурентоспроможності. Формування системи управління капіталом дозволяє оптимізувати структуру фінансових ресурсів, забезпечити фінансову стійкість та підтримати стратегічний розвиток суб'єкта господарювання. Особливо важливою ця задача є для підприємств малого і середнього бізнесу, до яких належить ПП «ОВІС», оскільки правильне управління капіталом сприяє підвищенню прибутковості, мінімізації ризиків та ефективному використанню фінансових ресурсів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про значний інтерес науковців до проблем управління капіталом. У працях таких вітчизняних вчених, як Ананьєва О.О., Гофман М.О. [**Ошибка! Источник ссылки не найден.**], Гончаренко А.С. [6], Згадова В.С. [16], Квасницька Р. [20], Кремень В.М. [27], Ларіонова К.В. [28], Лубкей Н.П. [29], Макаренко Ю.П. [30], Мулик Т.О. [34], Танклевська Н.С. та Ярмоленко В.В. [47], та зарубіжних вчених Брелей Р., Майерс С. [59], Нітзан Дж., Біклер Ш. [61] розглядаються теоретичні основи формування капіталу, методи оптимізації його структури та механізми підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємств. Водночас, наукові підходи потребують адаптації з урахуванням специфіки діяльності окремих підприємств і сучасних економічних викликів.

Метою кваліфікаційної роботи є формування системи управління капіталом ПП «ОВІС», що забезпечить ефективне використання фінансових ресурсів підприємства та сприятиме його сталому розвитку.

Для досягнення поставленої мети передбачено розв'язання таких **завдань**:

- дослідити економічну сутність, склад та структуру капіталу підприємства;

- розглянути основні підходи та принципи управління капіталом підприємства;
- визначити критерії оцінювання ефективності управління капіталом у сучасних умовах;
- розглянути загальну характеристику господарської діяльності ПП «ОВІС»;
- оцінити структуру та динаміку капіталу досліджуваного підприємства;
- проаналізувати ефективність управління капіталом ПП «ОВІС»;
- виявити проблеми та ризики в управлінні капіталом підприємства;
- визначити напрями оптимізації структури капіталу на основі середньозваженої вартості капіталу (WACC);
- розглянути пропозиції щодо підвищення ефективності управління власним та залученим капіталом.

Об'єктом дослідження є процес формування та управління капіталом підприємства ПП «ОВІС».

Предметом дослідження виступають теоретичні та практичні засади формування системи управління капіталом підприємства.

Методи дослідження включають діалектичний підхід для вивчення економічних явищ у комплексі, системно-структурний метод для формалізації управлінських процесів, а також методи економіко-статистичного аналізу, узагальнення, порівняння та графічного відображення даних.

Інформаційна база дослідження. Інформаційну базу дослідження становлять законодавчі та нормативні акти України, що регламентують фінансову діяльність підприємства, офіційні матеріали Державної служби статистики України, Національного банку України Міністерства фінансів України, наукові праці вітчизняних та зарубіжних авторів з даної проблематики. Додатковими джерелами інформації виступають фінансова та

статистична звітність ПП «ОВІС», що відображає реальний стан структури та динаміки капіталу підприємства.

Наукова новизна дослідження полягає у розробці комплексної моделі системи управління капіталом, адаптованої до особливостей ПП «ОВІС», що враховує сучасні методи фінансового менеджменту та інструменти оптимізації структури капіталу.

Практична значущість результатів полягає у впровадженні рекомендацій щодо удосконалення системи управління капіталом ПП «ОВІС», що сприятиме підвищенню фінансової стійкості та ефективності діяльності підприємства.

Апробація матеріалів кваліфікаційної роботи. Основні положення роботи були опубліковані у фаховому журналі категорії В «Вчені записки Університету «КРОК» (№4(80), 2025).

Структура дослідження включає вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел та додатки. Загальний обсяг роботи становить 108 сторінки, в тому числі 33 таблиці, 12 рисунків та 6 додатків. Список використаних джерел налічує 62 найменування.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна сутність, склад та структура капіталу підприємства

Процес осмислення економічної сутності та характеристики капіталу триває вже тривалий час, що зумовлено його складною, багатоаспектною природою. Капітал є одним із базових понять економічної теорії та виконує ключову функцію в організації господарської діяльності будь-якої держави.

Поняття капіталу розкривається з різних боків залежно від обраного наукового підходу та прикладного контексту. Окрім того, інтерпретація економічної категорії «капітал» варіюється залежно від галузі наукових знань, у межах якої здійснюється її аналіз. Існування численних трактувань пов'язане як із багатовимірністю його внутрішнього змісту, так і з багатством форм, у яких капітал проявляється в економічному середовищі [9].

Підходи до трактування сутності поняття «капітал підприємства» наведені в табл. 1.1.

Критичний аналіз визначень, систематизованих в табл. 1.1, дозволив зробити висновок, що визначення Гончаренка А.С. концентрується на бухгалтерському вимірі капіталу як фінансових ресурсів, що обертаються в межах підприємства і забезпечують прибуткову господарську діяльність [6].

Натомість Ізюмська В.А. підкреслює інвестиційну природу капіталу, включаючи як матеріальні, так і інтелектуальні активи, що орієнтовані на отримання прибутку [17].

Пігуль Н.Г. розглядає капітал у ширшому фінансовому контексті як сукупність усіх джерел фінансування – як власних, так і позикових, – що забезпечують операційну здатність підприємства [39].

Черниш С.С. [54] та Щербань О.Д. [57] акцентують увагу на економічних і ресурсних характеристиках капіталу. У їхніх підходах капітал постає як інструмент забезпечення виробничо-господарського процесу й економічного зростання, що узгоджується з концепцією відтворення.

Таблиця 1.1

Трактування сутності поняття «капітал»

Автор	Визначення	Спрямованість визначення
Гончаренко А.С. [6, с. 91]	«... це фінансові ресурси, які постійно обертаються, відображаються в пасиві балансу та приносять прибуток, а також використовуються для здійснення господарської діяльності підприємства.»	Фінансові ресурси, джерело прибутку
Ізюмська В.А. [17]	«Усі види майнових і інтелектуальних цінностей, вкладених інвестором в об'єкти підприємницької діяльності з метою одержання прибутку.»	Інвестиції, джерело прибутку
Пігуль Н.Г. [38, с. 252]	«... складається з усіх власних і позикових фінансових ресурсів, які є у його розпорядженні та дозволяють йому фінансувати свою діяльність для досягнення головної мети підприємства.»	Джерела фінансування діяльності
Черниш С.С. [54, с. 160]	«... це ресурси, які компанія має в розпорядженні для здійснення операцій з метою отримання прибутку.»	Господарські ресурси, засіб отримання прибутку
Щербань О.Д. [57, с. 286]	«Всі фінансово-економічні ресурси підприємства, втілені в його власності, використовуються для збільшення відтворення з метою отримання прибутку, відомі як капітал.»	Економічні ресурси, інструмент відтворення
Брелей Р., Майерс С. [59]	«Сукупність фінансових інструментів, випущених у вільний обіг та підкріплених реальними активами, що здатні приносити дохід.»	Фінансові інструменти, дохідні активи
Нітзан Дж., Біклер Ш. [61]	«Сукупність кількісно вираженого фінансового фонду та фізичних засобів, які характеризуються певними якостями, що направлена на одержання доходу.»	Фінансово-матеріальні засоби, інструмент доходу

Джерело: складено автором на основі [6; 17; 38; 48; 55; 58; 61]

Іноземні автори Брелей і Майерс, а також Нітзан і Біклер, пропонують фінансоцентричний підхід, трактуючи капітал як сукупність фінансових інструментів або ресурсів, які мають ринкову вартість і потенціал приносити дохід [59; 61]. Такий підхід наближений до сучасних умов функціонування фінансових ринків, однак дещо звужує багатогранність сутності капіталу.

Узагальнюючи критичний аналіз, можна констатувати, що більшість авторів пов'язують капітал із прибутковістю, але розрізняються за об'єктом фокусування: одні – на джерелах і формах капіталу (ресурсах, інструментах), інші – на його економічній функції. При цьому залишається недостатньо висвітленим динамічний аспект капіталу як процесу постійного перетворення вартості в умовах ринкової економіки.

Таким чином, можна сформулювати власне визначення: «Капітал – це сукупність матеріальних, нематеріальних та фінансових ресурсів, що залучаються або генеруються суб'єктом господарювання з метою створення, збереження та нарощення економічної вартості, і які, за умов ефективного управління, забезпечують безперервність господарської діяльності, інвестиційний розвиток і досягнення стратегічних цілей підприємства».

Структура капіталу підприємства являє собою пропорційне співвідношення між різними джерелами фінансування, зокрема власним та залученим капіталом, що відображено у пасивах балансу (рис. 1.1).

Рис. 1.1. Структура капіталу підприємства

Джерело: складено автором на основі [11]

Перевагою використання власних коштів є відсутність зобов'язань щодо здійснення регулярних платежів у фіксованому обсязі.

До ключових компонентів власного капіталу належать: статутний, додатковий, пайовий, резервний капітал, а також нерозподілений прибуток. У разі залучення позикових ресурсів, незалежно від фінансового стану суб'єкта господарювання, він зобов'язаний забезпечити погашення як короткострокових, так і довгострокових зобов'язань у чітко визначені строки та на заздалегідь погоджених умовах [12].

Процес управління капіталом підприємства полягає в оптимізації його структури та вартості джерел фінансування. Метою процесу є забезпечення прибутковості власного капіталу та дотримання фінансової дисципліни щодо розрахунків із контрагентами, зокрема кредиторами й акціонерами [29, с. 41].

Для результативного формування капіталу промислового підприємства необхідно здійснити низку послідовних дій. Насамперед – проаналізувати концептуальні підходи до трактування економічної сутності капіталу та змісту поняття «корпоративний капітал», що дозволить удосконалити методичні підходи до аналізу структури капіталу. Важливим є також поліпшення інформаційного забезпечення щодо накопичення капіталу, розробка практичних методів оптимізації структури фінансування, а також вивчення впливу залучених ресурсів і пов'язаних з ними витрат на платоспроможність підприємства.

Джерела формування капіталу можна поділити на дві основні категорії: власні та позикові. До власного капіталу належать статутний, пайовий, додатковий, резервний капітал, а також нерозподілений прибуток. Позикові ресурси поділяються на довгострокові (зокрема кредити, позики, аванси, субсидії) та короткострокові (кредити, авансові платежі, поточна кредиторська заборгованість) [30].

У межах вдосконалення методів управління капіталом доцільно звернути увагу на розробку дієвої системи оцінки потреб підприємства в

додатковому капіталі. Це сприятиме точному визначенню обсягу необхідного фінансування для забезпечення безперервної операційної діяльності [28; 29].

Механізм управління капіталом охоплює кілька ключових елементів [40]:

- система контролю фінансової діяльності (включаючи державне, правове та ринкове регулювання, а також внутрішні управлінські інструменти);

- система зовнішньої фінансової підтримки (зокрема державні програми та інші джерела фінансування);

- механізм фінансового важеля (до якого належать чинники прийняття управлінських рішень, такі як прибуток, відсоткова ставка, чистий грошовий потік, дивіденди тощо);

- методологічна база управління капіталом (техніко-економічні, статистичні, балансові методи);

- система фінансових інструментів, які визначають договірні відносини та механізми реалізації управлінських рішень щодо структури капіталу підприємства.

Таким чином, управління капіталом підприємства передбачає цілу низку взаємопов'язаних завдань, серед яких ключовими є: формування достатнього обсягу капіталу для забезпечення стабільного економічного зростання, ефективний розподіл фінансових ресурсів за напрямками діяльності, досягнення максимальної рентабельності при контрольованому рівні ризику, а також підтримання фінансової гнучкості та збалансованості бізнесу.

Важливо також забезпечити своєчасне реінвестування капіталу й здійснювати належний контроль з боку власників підприємства. У цьому контексті фінансовий менеджер відіграє стратегічну роль, адже саме він відповідає за підтримання оптимальної структури капіталу та забезпечення вигідного поєднання власних і позикових коштів з урахуванням потенціалу фінансового левериджу і збереження кредитної репутації підприємства.

1.2. Основні підходи та принципи управління капіталом підприємства

В умовах функціонування ринкової економіки капітал виступає фундаментальним чинником розвитку підприємства, сприяє реалізації інтересів його власників і водночас є ключовою складовою механізму управління фінансовою стійкістю суб'єкта господарювання. Він відображає сукупну вартість ресурсів у всіх можливих формах, що інвестуються у створення активів підприємства, і водночас репрезентує загальну суму фінансових ресурсів, доступних господарському суб'єкту для здійснення його операційної та інвестиційної діяльності [12].

Обсяг капіталу та його структурна конфігурація мають вирішальний вплив на фінансові характеристики підприємства, зокрема на рівень прибутковості, рентабельності, ліквідності, платоспроможності та здатності до кредитного забезпечення. Зміна структури капіталу може призводити як до підвищення фінансової стійкості, так і до загострення ризиків у разі неефективного управління його джерелами.

У процесі дослідження економічної природи капіталу підприємства варто насамперед акцентувати увагу на його характерних рисах, які систематизовано на рис. 1.2 [29].

У процесі здійснення господарської діяльності підприємства відбуваються зміни форми капіталу, що зумовлені як збільшенням, так і зменшенням абсолютного обсягу капіталу або його окремих компонентів. Постійно відбувається трансформація ресурсів у капітал, товари чи інші види активів. Власний капітал виступає фундаментом для оцінки фінансової незалежності, стійкості та стабільності підприємства. Відтак, ефективність діяльності будь-якого господарюючого суб'єкта безпосередньо залежить від рівня якості управління капіталом.

Управління капіталом підприємства розглядається як інтегрована система взаємопов'язаних елементів, спрямована на формування

оптимальної капітальної структури, яка забезпечує належне фінансування його діяльності [29].

Головним завданням управління капіталом є забезпечення достатнього обсягу капіталу та його оптимальної структури, що гарантує ефективне фінансування діяльності підприємства і сприяє досягненню стратегічних цілей функціонування.

Джерело формування добробуту його власників	<ul style="list-style-type: none"> Капітал, що накопичується, повинен задовольнити потреби його власників, як у поточному, так і у перспективному періоді
Об'єкт власності та розпорядження	<ul style="list-style-type: none"> Капітал відображає, як індивідуальні та колективні, так і загальнодержавні форми власності.
Джерело доходу	<ul style="list-style-type: none"> Джерелом доходу капіталу є відсотковий дохід, що отримують власники від його використання, як інвестиційного ресурсу, фактора виробництва або позикового капіталу
Показник рівня ефективності господарської діяльності	<ul style="list-style-type: none"> Зростання власного капіталу обумовлено ефективним розподілом прибутку компанії, а є наслідком неефективної та збиткової діяльності
Вимір ринкової вартості підприємства	<ul style="list-style-type: none"> Розмір власного капіталу характеризує також потенціал залучення ним позикових коштів, як забезпечують отримання додаткового прибутку.
Накопичена цінність	<ul style="list-style-type: none"> Капітал як накопичена цінність розглядається у формі запасів основних засобів, цінних паперів, нематеріальних активів або товарно-матеріальних цінностей
Основний фактор виробництва	<ul style="list-style-type: none"> Як фактор виробництва капітал характеризується продуктивністю, яка визначається результатом виробничої діяльності до суми виробничого капіталу.

Рис. 1.2. Основні характеристики капіталу підприємства

Джерело: складено автором на основі [29]

У цьому контексті система управління капіталом спрямована на реалізацію таких ключових завдань [46]:

- оптимальний розподіл капіталу за видами діяльності та напрямками використання;
- підвищення ефективності його застосування в процесі фінансово-господарської діяльності;
- мінімізація фінансових ризиків при збереженні заданого рівня прибутковості;
- забезпечення максимального доходу за прийняттого рівня ризику;
- підтримка балансу між залученим капіталом та сформованими активами;
- своєчасне реінвестування капіталу та організація фінансового контролю з боку засновників підприємства.

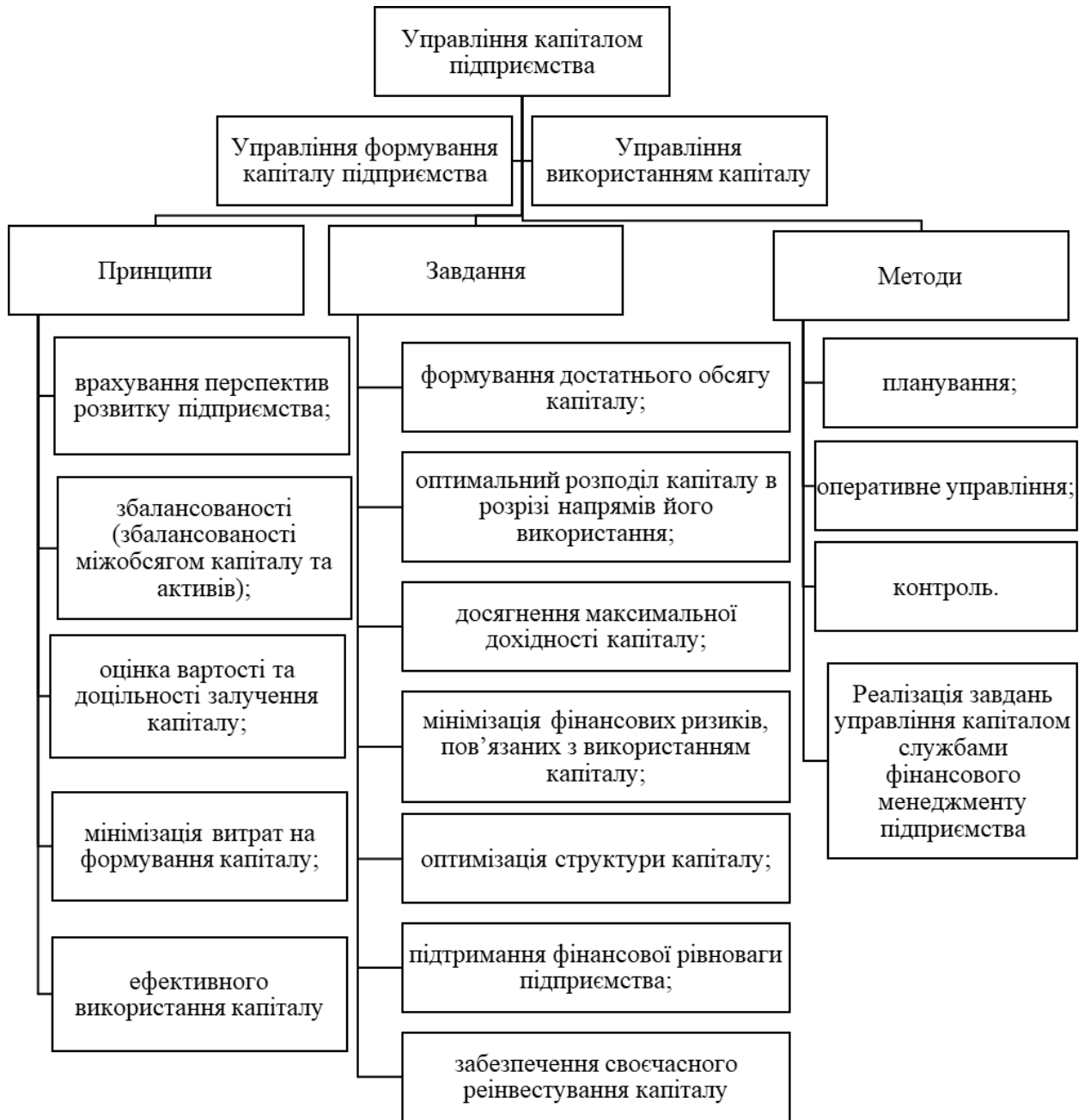
Механізм управління формуванням капіталу виступає посередником у виконанні управлінських функцій, пов'язаних із забезпеченням підприємства необхідними власними, залученими і позиченими ресурсами для ефективної роботи. Для дотримання принципу системності управлінських дій на рівні підприємства необхідним є впровадження організаційно-економічного механізму управління капіталом [28].

Структура механізму управління капіталом підприємства наведена на рис. 1.3 [8].

Управління використанням капіталу полягає в раціональному перерозподілі фінансових ресурсів, що забезпечує їх максимально ефективно застосування та, відповідно, підвищення фінансових результатів.

Механізм управління капіталом повинен формуватися з урахуванням сучасних теоретичних підходів і принципів, серед яких особливу значущість мають системний, ситуаційний та інноваційний підходи.

Системний підхід передбачає комплексне вивчення взаємозалежних елементів системи, встановлення критеріїв функціонування окремих її складових та інтегрованого механізму загалом, що підпорядковуються єдиній меті. Важливо враховувати ефект синергії, коли спільний результат перевищує сумарний вплив окремих частин.

Рис. 1.3. Структура механізму управління капіталом підприємства

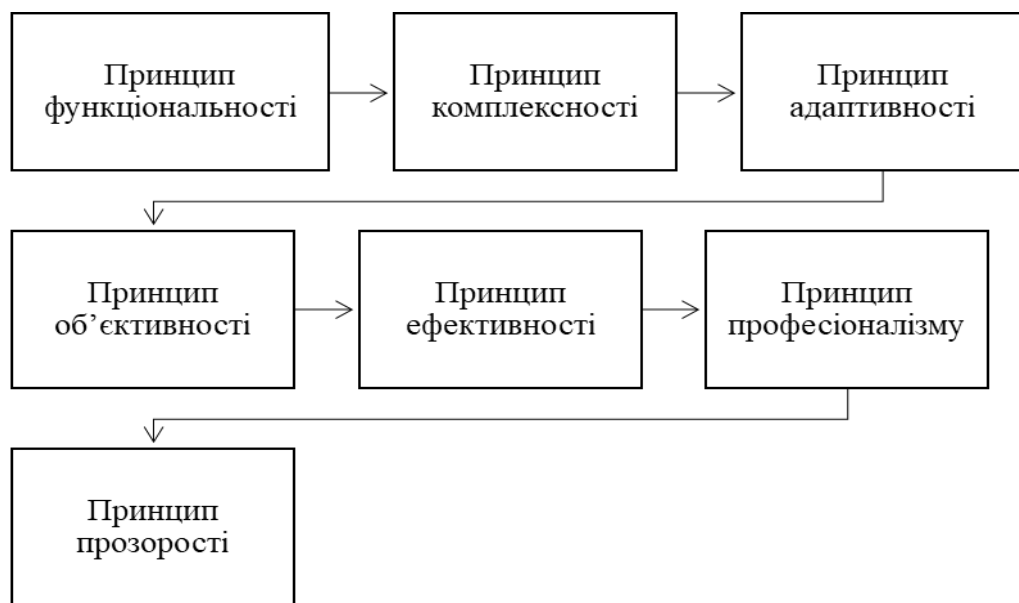
Джерело: складено автором на основі [8]

Ситуаційний підхід базується на адаптації управлінських рішень до конкретних умов розвитку підприємства, особливо у періоди оздоровлення або змін. Інноваційний підхід спрямований на активізацію творчого пошуку нових рішень, запровадження інновацій та створення нових продуктів або послуг у межах наступальної стратегії розвитку.

З позиції системного підходу, управління підприємством розглядається як сукупність дій суб'єкта управління щодо об'єкта, яким у даному випадку є фінансові відносини, пов'язані з формуванням та забезпеченням достатності власного, а за потреби – залученого або позикового капіталу.

У механізмі управління капіталом підприємства задіяні як зовнішні суб'єкти (акціонери, банки, податкові органи, постачальники), так і внутрішні (власники, фінансовий менеджмент, відповідні підрозділи). Основним завданням цього механізму є створення та підтримання достатнього капіталу, що забезпечить стабільність і ефективність діяльності підприємства.

Подібно до будь-якої системи, механізм управління капіталом формується на основі науково обґрунтованих принципів, що визначають його сутність і функції (рис. 1.4).

Рис. 1.4. Принципи управління капіталом підприємства

Джерело: складено автором на основі [12]

Погоджуючись з думкою Згадової В.С., Кулаковської Т.А., Рашевського А.В. варто зазначити, що функціональність гарантує чітке визначення завдань для кожного елемента системи, комплексність – інтеграцію управлінських заходів з іншими напрямками діяльності

підприємства, а адаптивність – здатність механізму до гнучких змін відповідно до зовнішніх і внутрішніх викликів [12].

Об’єктивність забезпечує всебічний і неупереджений аналіз факторів, що впливають на капітал, тоді як ефективність сприяє максимальному розкриттю потенціалу підприємства. Водночас принцип професіоналізму підкреслює важливість кваліфікації учасників управлінського процесу, а прозорість забезпечує відкритість і достовірність інформації для зацікавлених сторін, що підвищує довіру до підприємства та сприяє стабільності його фінансового стану.

У механізмі управління капіталом підприємства доцільно виділити чотири ключові компоненти забезпечення: нормативно-правове, інформаційне, фінансове та організаційне (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Складові механізму управління капіталом підприємства

Складова	Характеристика	Основні елементи
Інформаційне забезпечення	Фундамент створення механізму управління капіталом, що включає економічні, фінансові та комерційні дані. Безперервний процес добору, обробки та аналізу інформації для прийняття управлінських рішень щодо формування і використання капіталу. Інформація має бути об’єктивною, системною, повною, достовірною, порівнянною та відкритою.	Система показників, що охоплює: 1) вартість капіталу та його складові; 2) обсяг, структуру та динаміку капіталу; 3) ефективність використання капіталу.
Організаційне забезпечення	Інтегруючий елемент, що консолідує зусилля колективу для реалізації фінансової політики відповідно до правил і процедур. Формує управлінську структуру та створює органи управління фінансовою діяльністю. Забезпечує взаємодію підрозділів для формування, розвитку та контролю капіталу.	Створення фінансових департаментів та відділів; формування мережі взаємопов’язаних підрозділів; розробка та впровадження управлінських рішень; відповідальність за результати.
Фінансове забезпечення	Забезпечення капіталу через залучення ресурсів із зовнішніх і внутрішніх джерел. Зовнішні джерела включають додатковий випуск акцій, реорганізацію підприємства (злиття, приєднання), створення об’єднань (корпорації, холдинги). Внутрішні джерела – капіталізація прибутку.	Додатковий випуск акцій; реорганізація (злиття, приєднання); створення корпоративних об’єднань; капіталізація нерозподіленого прибутку; оптимізація джерел.

Джерело: складено автором на основі [30]

З табл. 1.2 можна зробити висновок, що інформаційне забезпечення виступає ключовим фундаментом механізму управління капіталом, оскільки воно включає систематизований збір, обробку та аналіз економічних, фінансових і комерційних даних, необхідних для обґрунтованого планування і прийняття управлінських рішень щодо формування та ефективного використання капіталу підприємства.

Нормативно-правова база фінансової діяльності в Україні базується на Конституції України та регламентується низкою нормативно-правових актів, серед яких ключовими є: Закони України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» від 06.02.2018 № 2275-VIII, Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV, а також Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

Воно реалізується через комплекс показників, що характеризують вартість, структуру, динаміку та ефективність капіталу, забезпечуючи об'єктивність і своєчасність інформації, на яку спирається управлінський процес.

Організаційне забезпечення, у свою чергу, інтегрує всі складові управління, формуючи структури і механізми координації діяльності фінансових підрозділів, що відповідають за формування, розвиток і контроль капіталу, тоді як фінансове забезпечення полягає у мобілізації ресурсів із зовнішніх і внутрішніх джерел, що сприяє підтримці оптимальної структури капіталу і фінансової стабільності підприємства.

Важливу роль у механізмі управління капіталом відіграють фінансові методи, які представляють собою сукупність інструментів впливу на об'єкт управління з урахуванням специфіки діяльності конкретного підприємства. До них належать фінансове прогнозування, планування, аналіз та контроль.

Планування капіталу охоплює розробку планів та розрахунок показників, що відображають прогнозований рівень забезпеченості

підприємства власними та запозиченими ресурсами для безперервної, стабільної діяльності у визначеному періоді.

Особливе значення має планування власного капіталу, який виступає захисним бар'єром від неочікуваних фінансових ризиків. В межах планування прогнозуються обсяги та структура капіталу загалом, динаміка власних і позикових складових, прибутковість капіталу, а також зростання вартості акцій підприємства.

Розробка стратегії формування і розвитку капіталу підприємства передбачає врахування економічних тенденцій та законодавчих вимог і може реалізовуватися через емісійну або дивідендну політику. Поточне фінансове планування включає встановлення річних планових показників формування та використання капіталу.

Капітал є ключовим елементом і фундаментом господарської діяльності підприємства, тому його ретельний та професійний фінансовий аналіз дає змогу отримати обґрунтовану інформацію про фінансовий стан суб'єкта господарювання, виявити резерви для зниження вартості капіталу та оптимізації його структури. Аналіз структури фінансових ресурсів і власного капіталу є базою для оцінки ефективності їх використання на практиці. Вивчення складу і динаміки капіталу, а також його якісна і кількісна оцінка, є необхідною умовою для прийняття рішень щодо оптимізації капіталу.

Фінансовий контроль є невід'ємною складовою управління капіталом підприємства, оскільки він забезпечує систематичне відстеження ключових напрямів фінансової діяльності, своєчасне виявлення відхилень від планових показників та прийняття оперативних управлінських рішень для коригування ситуації. Контроль спрямований на перевірку виконання планів, що стосуються формування капіталу та його ефективного використання, що, у свою чергу, гарантує фінансову стабільність і сприяє реалізації стратегічних цілей підприємства.

Механізм управління капіталом включає функціональну складову, яка охоплює інструменти і процеси формування капіталу, зокрема розробку

стратегії управління капіталом як ключового елемента загальної концепції розвитку підприємства [43].

Стратегія визначає управлінські підходи та заходи, спрямовані на підтримку оптимального обсягу власного та залученого капіталу, що забезпечує стабільність функціонування і можливість ефективного конкурування на ринку. Визначення необхідного обсягу власного капіталу, вибір прийняттого співвідношення між власним і позиковим капіталом, а також постійний моніторинг і коригування його структури є важливими етапами управлінського процесу.

Ключовим фактором ефективного управління капіталом підприємства є спрямованість на збалансоване формування власних фінансових ресурсів, переважно за рахунок прибутку, який сприяє зростанню ринкової вартості підприємства.

Залучення додаткового капіталу через випуск акцій або збільшення пайового внеску також є необхідним інструментом розвитку, що має базуватися на принципах максимізації вартості підприємства. Водночас важливо підтримувати оптимальну структуру капіталу, що забезпечує мінімізацію його вартості та збереження контролю засновниками, а також сприяє підвищенню рентабельності та фінансової стійкості підприємства в цілому.

1.3. Критерії оцінювання ефективності управління капіталом у сучасних умовах

Формування капіталу суб'єкта господарювання здійснюється за рахунок власних і залучених ресурсів, а співвідношення між ними суттєво впливає на фінансову стійкість підприємства. Провідне місце в структурі джерел фінансування належить власному капіталу, який репрезентує внески засновників і прибутки, накопичені протягом діяльності підприємства.

Для результативного управління цим капіталом важливо створити на підприємстві належну систему аналітичного супроводу, оскільки саме вона формує базу для прийняття ефективних управлінських рішень.

Крім того, така система дозволяє здійснювати моніторинг зовнішнього макросередовища та внутрішнього мікросередовища, що сприяє удосконаленню механізмів управління власними фінансовими ресурсами підприємства.

Аналітичне опрацювання інформації про капітал є передумовою забезпечення стратегічних управлінських цілей, серед яких: по-перше, максимізація прибутковості за умови раціонального залучення фінансових ресурсів і оптимізації витрат; по-друге, досягнення фінансової рівноваги, що забезпечує стабільність розвитку та розширення операційної діяльності; по-третє, зростання ринкової вартості підприємства [31].

Методичну модель аналізу капіталу представлено у вигляді поетапного дослідження з використанням відповідних індикаторів і методів (Додаток А). Початковий етап доцільно зосередити на визначенні загального обсягу та структури капіталу, з деталізацією за його складовими [31].

Метою цього аналізу є оцінка динаміки капіталу, вивчення змін у складі джерел фінансування активів підприємства. Основними інструментами виступають вертикальний і горизонтальний аналіз, які дозволяють виявити зміни за період у структурі та абсолютних обсягах капіталу. Зокрема, горизонтальний аналіз демонструє тенденції приросту чи зменшення капіталу, тоді як вертикальний – його відносну структуру.

Аналіз фінансової стійкості проводиться на основі даних з балансу підприємств і включає в себе характеристику структури джерел фінансування ресурсів, рівень фінансової стійкості та незалежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування [19].

Серед відносних показників фінансової стійкості найчастіше розраховують коефіцієнти, такі як фінансова автономія, концентрація позикового капіталу, співвідношення власних і залучених коштів,

забезпеченість власними оборотними засобами, фінансова стійкість та маневреність власного капіталу (табл. 1.3) [19].

Таблиця 1.3

Показники фінансової стійкості підприємств

Показник	Розрахунок	Зміст
Коефіцієнт автономії	відношення власного капіталу підприємства до підсумку балансу	Показує питому вагу власного капіталу в загальній сумі засобів, авансованих у його діяльність нормативне значення $> 0,5$
	$\text{ф1 р.1495} / \text{ф1 р.1900}$	
Коефіцієнт співвідношення власних і залучених коштів	відношення власного капіталу до позикових і залучених джерел	Показує, скільки одиниць власних коштів припадає на кожен одиницю позикових і залучених нормативне значення > 1
	$\text{ф1 р. 1495} / (\text{р.1595} + \text{р.1695} + \text{р.1700})$	
Коефіцієнт фінансової стійкості	відношення суми власного капіталу і довгострокових зобов'язань до підсумку балансу	Показує, яку частку активів підприємство здатне фінансувати за рахунок власного капіталу і капіталу, залученого на довгостроковій основі і свідчить про його здатність залишатися платоспроможним в довгостроковій перспективі.
	$\text{ф1 (р.1495} + \text{р.1595)} / \text{ф1 р.1900}$	
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	відношення власного оборотного капіталу підприємства до власних джерел фінансування	Показує, яка частина власного оборотного капіталу перебуває в обороті, тобто у тій формі, яка дає змогу вільно маневрувати цими коштами, а яка капіталізована.
	$\text{ф1 (р.1195} - \text{р.1695)} / \text{ф1 р.1495}$	
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	відношення власного оборотного капіталу підприємства до оборотних активів	Показує рівень фінансування оборотних активів за рахунок довгострокових джерел фінансових ресурсів.

Джерело: складено автором на основі [19]

Прибутковість підприємства безпосередньо пов'язана з отриманням прибутку та показує ефективність діяльності підприємств різних форм господарювання (табл. 1.4).

Перевагою показників прибутковості порівняно з показниками прибутку є більш широкі можливості порівняння. Позитивним для підприємства є зростання цих показників, що надасть можливості подальшого його успішного розвитку.

Після встановлення динаміки капіталу важливим етапом є аналіз його руху, тобто оцінка притоку та відтоку ресурсів у певному періоді. Попри те, що в науковій літературі цьому аспекту часто приділяється недостатньо уваги, він має принципове значення, оскільки відображає інтенсивність оновлення капітальної бази підприємства.

Таблиця 1.4

Показники прибутковості підприємств

Показник	Розрахунок	Зміст
Рентабельність капіталу	відношення чистого прибутку до середньорічної вартості капіталу	Свідчить про ефективність використання всього майна підприємства.
	$\text{ф2 р.2350 або р.2355 // ф1(р.1300 (гр.3) + + р.1300 (гр.4)) / 2}$	
Рентабельність власного капіталу	відношення чистого прибутку до середньорічної вартості власного капіталу	Показує ефективність використання власного капіталу.
	$\text{ф2 р.2350 або р.2355 / ф1(р.1495 (гр.3) + + р.1495 (гр.4)) / 2}$	
	$\text{ф2 р.2350 або р.2355 / ф2 р.(2050+2130+2150+2180+2250+2255+2270+2300)}$	

Джерело: складено автором на основі [19]

Подальший етап передбачає визначення ефективності використання капіталу, що, у свою чергу, включає дві складові: оцінку рівня використання капіталу в цілому та за його окремими видами, а також аналіз виконання планових показників економічного зростання [40]. Для здійснення такої оцінки доцільно застосовувати показники оборотності (в днях та кількості обертів) і рентабельності капіталу, а також порівнювати динаміку економічних результатів із обсягами авансованого капіталу.

Завершальним компонентом є факторний аналіз, що дозволяє встановити вплив окремих причинних чинників на результативні показники. Він може бути реалізований як за детермінованими, так і стохастичними методами. Наприклад, можливе визначення впливу зміни структури капіталу на платоспроможність підприємства або аналіз взаємозв'язку між оборотністю, рентабельністю, рівнем реінвестування прибутку тощо [4].

У межах запропонованої методології аналізу капіталу підприємства особливе значення набуває процес оптимізації його структури. Цей елемент стратегічного аналізу зосереджується на виявленні такого співвідношення між власними та залученими фінансовими ресурсами, за якого забезпечується максимальна результативність функціонування підприємства. Йдеться про встановлення оптимального співвідношення між вартістю власного капіталу та вартістю запозичених коштів, що повертаються в майбутньому.

Процедура визначення оптимальної структури капіталу повинна враховувати кінцевий фінансовий результат, зокрема прибуток до оподаткування, отриманий від основної діяльності.

Середньозважена вартість капіталу є одним із ключових показників у фінансовому менеджменті, що відображає середню вартість фінансування підприємства за рахунок усіх його джерел капіталу, зважену відповідно до частки кожного джерела у загальній структурі капіталу. Визначення WACC є важливим для прийняття управлінських рішень щодо інвестиційної діяльності, оцінки проектів та оптимізації структури капіталу, оскільки він відображає мінімальну норму доходності, яку має забезпечити підприємство, щоб покрити витрати на фінансування і створити додаткову вартість.

WACC виступає критерієм для порівняння ефективності різних інвестиційних пропозицій і слугує базою для розрахунку чистої приведеної вартості проектів, що дозволяє вибирати найбільш вигідні напрями розвитку підприємства. Показник розраховується наступним чином [60]:

$$WACC = Wd * kd (1 - t) + We * ke, \quad (2.1)$$

де WACC – середньозважена вартість капіталу,

Wd – частка боргового капіталу в структурі активів,

kd – вартість залучених позикових коштів,

t – ставка податку на прибуток,

We – частка власного капіталу в структурі активів,

ke – вартість власного капіталу.

Фінансовий леверидж виникає в разі залучення підприємством позикового капіталу, вартість обслуговування якого є сталою. За рахунок використання позикових ресурсів зростає ефективність використання власного капіталу за умови, рентабельність активів є вищою, ніж вартість позикового капіталу. Водночас високе значення левериджу свідчить про підвищений ризик, який у разі несприятливих умов може призвести до фінансової неспроможності компанії [48].

У зв'язку з цим, проблематика оптимізації структури капіталу та формування відповідного інформаційного забезпечення для прийняття управлінських рішень набуває дедалі більшої ваги в сучасних економічних умовах. У період активного функціонування фінансового ринку підприємства мають широкі можливості для залучення капіталу ззовні, що актуалізує потребу в науково обґрунтованому підході до побудови ефективної моделі структури капіталу з урахуванням особливостей господарської діяльності конкретного суб'єкта.

Основну інформаційну базу для аналізу формування та розміщення капіталу становить фінансова звітність підприємства. Найбільш інформативними є баланс і звіт про фінансові результати, а також звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал та примітки до звітності (у разі повного обсягу подання). Доповненням до них є дані первинного та аналітичного обліку, які деталізують зміст зазначених звітних форм.

Аналіз капіталу проводиться відповідно до напрямів джерел його формування: власний капітал, довгострокові зобов'язання, короткострокові зобов'язання тощо. Зокрема, вивчається структура власного капіталу, що включає зареєстрований (пайовий) капітал, резервний капітал, додатковий капітал, нерозподілений прибуток або непокритий збиток.

Зареєстрований капітал виступає основною складовою власного капіталу та є індикатором масштабів і фінансової потужності підприємства. Його розмір визначено установчими документами і він є сумою внесків учасників (пайовиків) або акціонерів, що закладає підґрунтя для здійснення господарської діяльності [8]. Володіння часткою в статутному капіталі надає можливість впливати на стратегічні рішення, розподіл прибутку, кадрову політику та управління активами.

Зростання зареєстрованого капіталу свідчить про реалізацію інвестиційних програм, тоді як його скорочення може означати зменшення масштабів операційної діяльності. Підвищення частки власного капіталу у структурі фінансування сприяє зміцненню фінансової незалежності підприємства, розширенню можливостей залучення кредитних ресурсів на вигідніших умовах і, відповідно, посиленню уваги до управління саме власними фінансовими ресурсами [31].

Оцінка стану зареєстрованого капіталу дає змогу визначити розподіл майнових прав між власниками, їхні управлінські повноваження, а також відповідність фактичного капіталу очікуваним обсягам інвестованого майна.

Суттєвими складовими власного капіталу є також резерви. Вони поділяються на капітальні резерви (додатковий капітал), резервний капітал (створений за рахунок чистого прибутку) і інші види резервів, що виникають унаслідок збільшення витрат [18]. Головна функція резервів – забезпечення захисного потенціалу підприємства.

У межах аналітичного процесу вивчаються обсяги сформованих резервів, їх відповідність допустимим межам і можливість цільового використання. Для цього обчислюються коефіцієнти захисту та ризику власного капіталу.

Коефіцієнт захисту відображає частку активів, яка забезпечує безпеку власного капіталу, і його зростання свідчить про зміцнення фінансової стабільності. Коефіцієнт ризику демонструє ймовірність втрати статутного капіталу або чистого прибутку підприємством. Його критичне значення – не

менше 5,0. Перевищення цієї межі означає зростання інвестиційних ризиків. Коефіцієнт захисту статутного капіталу, відповідно до чинного законодавства, не повинен бути нижчим за 0,25 [30].

Показник розраховується наступним чином:

$$\text{КЗВК} = \frac{\text{ДК} + \text{РК}}{\text{ВК}}, \quad (2.2)$$

де, КЗВК – коефіцієнт захисту власного капіталу;

ДК – додатковий капітал;

РК – резервний капітал;

ВК – власний капітал.

Коефіцієнт ризику власного капіталу відображає ступінь ймовірності втрати підприємством сукупного обсягу його статутного капіталу та нерозподіленого прибутку. Показник є важливим індикатором фінансової надійності підприємства: відхилення від нормативного значення в бік зменшення свідчить про зростання ризиків для кредиторів і потенційних інвесторів, особливо в умовах економічної нестабільності. Зменшення цього коефіцієнта підриває довіру до підприємства, оскільки в разі виникнення фінансових труднощів існує реальна загроза неповернення залучених коштів.

Загальноприйнятим нормативним рівнем є значення не нижче 5,0. Якщо фактичне значення виявляється нижчим, це свідчить про потребу в перегляді структури капіталу та, зокрема, доцільність підвищення обсягу статутного капіталу. Зростання коефіцієнта ризику вказує на збільшення фінансової вразливості підприємства, що ускладнює залучення додаткових інвестицій та знижує рівень довіри з боку учасників ринку [12].

Показник розраховується наступним чином:

$$\text{КРВК} = \frac{\text{ВК} - \text{ДК} - \text{РК}}{\text{ДК} + \text{РК}}, \quad (2.3)$$

де, КЗВК – коефіцієнт ризику власного капіталу;

ВК – власний капітал;

ДК – додатковий капітал;

РК – резервний капітал;

Коефіцієнт захисту зареєстрованого капіталу слугує індикатором рівня забезпеченості статутного (зареєстрованого) капіталу підприємства на випадок виникнення кризових або форс-мажорних обставин. Показник демонструє здатність підприємства зберегти основний капітал у складних економічних умовах. У разі, коли його значення дорівнює нулю або є вкрай низьким, це свідчить про грубе порушення чинних нормативно-правових вимог.

Відповідно до положень національного законодавства, мінімально допустиме значення коефіцієнта становить 0,15. Якщо фактичний рівень нижчий за норматив, підприємство зобов'язане щорічно формувати резервний фонд у розмірі не менше ніж 5% до досягнення необхідного рівня захисту зареєстрованого капіталу. Такий підхід дозволяє поступово зміцнювати фінансову основу підприємства та відповідати вимогам законодавства [12].

Показник розраховується наступним чином [42]:

$$K_{33K} = \frac{PK}{СК}, \quad (2.4)$$

де, K_{33K} – коефіцієнт захисту зареєстрованого (пайового) капіталу;

PK – резервний капітал;

$СК$ – зареєстрований (пайовий) капітал.

Одним із ключових джерел формування власного капіталу підприємства та чинників, що безпосередньо впливають на його фінансову стабільність, є чистий прибуток, який спрямовується на самофінансування діяльності суб'єкта господарювання. Потенціал підприємства до самостійного фінансового забезпечення свого розвитку оцінюється за допомогою коефіцієнта розвитку за рахунок самофінансування, який є важливим аналітичним інструментом для визначення рівня автономності в господарській діяльності [42].

Коефіцієнт розвитку підприємства через самофінансування відображає здатність підприємства здійснювати відтворення та зростання власного капіталу на основі результативного функціонування, що забезпечує суттєвий прибуток. Низьке значення цього показника свідчить про те, що значна частина отриманого прибутку була вилучена з господарського обороту, тобто не використана для фінансування подальшого розвитку.

Показник розраховується наступним чином [42]:

$$\text{КРФ} = \frac{\text{СЧП} - \text{ЗЧП}}{\text{СЧП}}, \quad (2.5)$$

де, КРФ – коефіцієнт розвитку підприємства за рахунок самофінансування господарської діяльності;

СЧП – створений чистий прибуток;

ЗЧП – використаний чистий прибуток на погашення зобов'язань.

Рішення засновників підприємства щодо обсягів самофінансування одночасно виступає формою визначення напрямів використання чистого прибутку, зокрема для задоволення вимог власників (через виплату дивідендів) або інших учасників господарського процесу. Таким чином, це рішення відображає баланс між інтересами накопичення капіталу та його розподілом [34].

Частина чистого прибутку, що залишається в розпорядженні підприємства для потреб самофінансування, може бути спрямована на збільшення зареєстрованого або резервного капіталу, або ж залишена в обліку як нерозподілений прибуток. У балансі ця сума може бути реалізована в активах підприємства через фінансування різних об'єктів майна. Важливо зазначити, що нерозподілений прибуток належить власникам підприємства, тому він формально входить до складу власного капіталу. У випадку ж виникнення збитків, відповідна сума зменшує обсяг цього капіталу [62].

Одним із ключових аналітичних показників, що дозволяє оцінити ефективність використання власного капіталу підприємства, є рентабельність власного капіталу.

Коефіцієнти рентабельності власного (чистого) капіталу та зареєстрованого капіталу надають змогу здійснити узагальнену оцінку результативності підприємницької діяльності щодо вкладених засновниками ресурсів, у тому числі й тих, що були реінвестовані. Ці показники мають універсальне значення для оцінки інвестиційної привабливості підприємства як для його фактичних власників, так і для потенційних інвесторів. Вони також відображають спроможність підприємства ефективно використовувати доступні фінансові ресурси, залучаючи їх на ринку капіталу.

Показник розраховується наступним чином [42]:

$$РВК = \left(\frac{ЧП}{(ВК_{пр} + ВК_{кр}) / 2} \right) * 100, \quad (2.6)$$

де, РВК – рентабельність власного капіталу;

ЧП – чистий прибуток;

ВК_{пр} – власний капітал на початок року;

ВК_{кр} – власний капітал на кінець року.

Коефіцієнт оборотності є важливим фінансово-аналітичним індикатором, що відображає рівень інтенсивності використання окремих видів капіталу або зобов'язань у процесі господарської діяльності. Інакше кажучи, цей показник демонструє швидкість обігу ресурсів підприємства у відповідному періоді. Зазначені коефіцієнти належать до групи показників ділової активності, що характеризують ефективність операційної діяльності суб'єкта господарювання [15].

Показник розраховується наступним чином [42]:

$$ОВК = \left(\frac{ЧД}{(ВК_{пр} + ВК_{кр}) / 2} \right) * 100, \quad (2.7)$$

де, ОВК – оборотність власного капіталу;

ЧД – чистий дохід від реалізації продукції;

ВК_{пр} – власний капітал на початок року;

ВК_{кр} – власний капітал на кінець року.

Таким чином, аналітичне забезпечення процесу управління капіталом підприємства – це цілісна система дослідження його складу, структури та рівня ефективності використання, що ґрунтується на опрацюванні, порівнянні, трансформації та інтерпретації даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Основним завданням цього процесу є формування обґрунтованих управлінських рішень щодо оцінки поточного і прогнозування майбутнього фінансового стану підприємства через призму ефективності використання його капіталу [31].

Ключовими напрямками такого аналізу є: визначення допустимих і доцільних темпів розвитку підприємства з огляду на можливість їх фінансового забезпечення; виявлення наявних джерел ресурсів та оцінка найбільш доцільних механізмів їх залучення; ідентифікація ризиків, пов'язаних із використанням позикового капіталу; розробка алгоритмів і стратегій оптимізації капітальної структури; а також прогнозування фінансової позиції підприємства на ринку капіталу.

Застосування такого аналізу є обґрунтованим у практиці управління підприємством, оскільки він може реалізовуватися за допомогою різноманітних аналітичних моделей, які дають змогу систематизувати інформацію та виявити взаємозв'язки між ключовими показниками фінансово-господарської діяльності.

Таким чином, капітал підприємства є універсальною економічною категорією, що розглядається як основа створення вартості, джерело інвестицій та інструмент забезпечення довготривалої ефективної діяльності. Його раціональне управління передбачає оптимізацію співвідношення власних і залучених ресурсів, що дозволяє підтримувати фінансову стабільність і гнучко реагувати на зміни зовнішнього середовища. Зважаючи на важливість капіталу як основи економічної самостійності та стійкості підприємства, стратегічне управління ним вимагає не лише грамотного планування джерел фінансування, а й системного аналітичного супроводу для формування ефективних управлінських рішень.

Комплексний аналіз капіталу охоплює оцінку його обсягу, структури, динаміки та ефективності використання з урахуванням ризиків і потенціалу самофінансування. У цьому контексті особливе значення мають показники рентабельності, оборотності, коефіцієнти захисту й ризику капіталу, а також середньозважена вартість фінансування (WACC), які слугують основою для обґрунтування інвестиційної політики підприємства. Раціональна організація капіталу дозволяє досягти стратегічної рівноваги між зростанням прибутковості та мінімізацією ризиків, що є запорукою стабільного розвитку та підвищення конкурентоспроможності підприємства в умовах ринкової економіки.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ НА ПІДПРИЄМСТВІ ПП «ОВІС»

2.1. Загальна характеристика господарської діяльності ПП «ОВІС»

Мале приватне підприємство «ОВІС» було зареєстроване 22 вересня 1993 року відповідно до відомостей Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (Додаток Б).

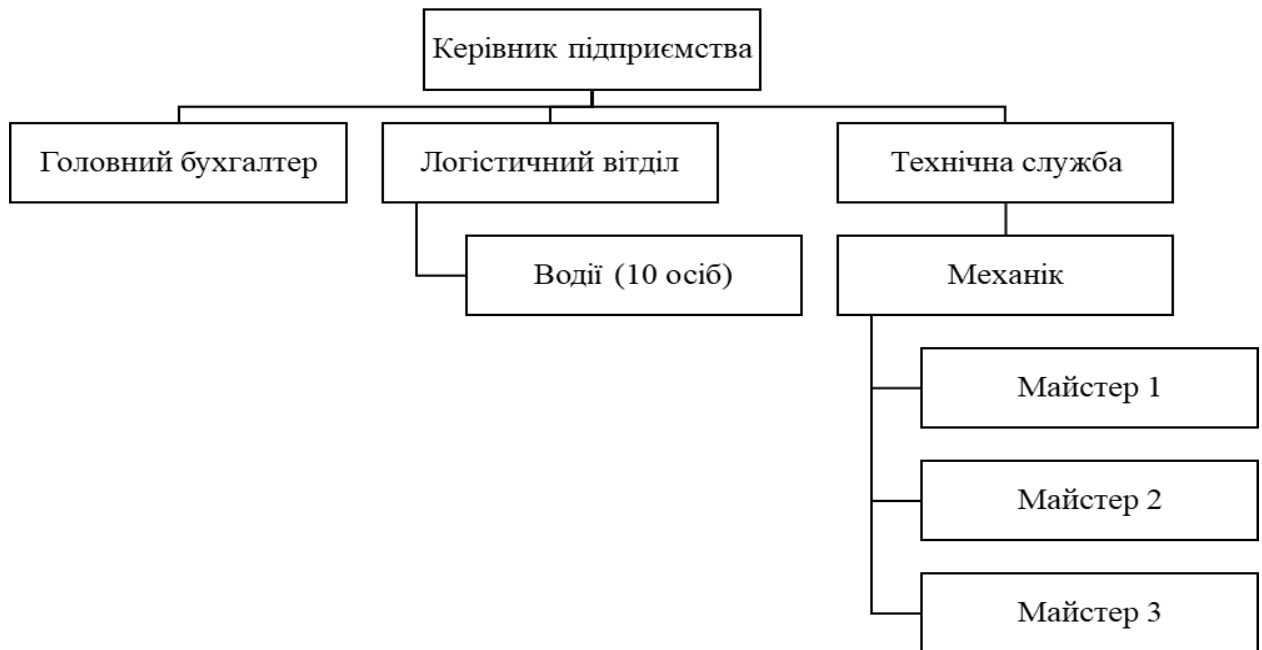
Основним видом діяльності підприємства є технічне обслуговування й ремонт автотранспортних засобів. Додатково підприємство здійснює оптову та роздрібну торгівлю деталями й приладдям до транспортних засобів, надає послуги з оренди та експлуатації нерухомого майна, виконує допоміжні операції у сфері транспорту та провадить діяльність посередницького характеру, пов'язану з торгівлею іншими товарами, включаючи неспеціалізовану оптову торгівлю.

Підприємство розпочало господарську діяльність зі створення складської бази для технічного обслуговування транспортних засобів. Його статутний капітал на момент заснування становив 20000 грн. У процесі розвитку підприємство розширило асортимент продукції та послуг, збільшило чисельність персоналу й диверсифікувало напрями діяльності.

Внаслідок повномасштабної військової агресії підприємство зазнало суттєвих фінансових втрат, було змушене скоротити обсяги операційної діяльності та тимчасово вивести частину працівників у неоплачувану відпустку. Основним пріоритетом у цей період стало збереження майна, товарно-матеріальних цінностей та постачальницьких зв'язків. Попри складні обставини, підприємству вдалося втриматися на ринку, адаптувати бізнес-процеси до нових умов, відновити частину клієнтської бази та поступово повернути персонал до роботи.

ПП «ОВІС» було офіційно взято на облік у різних органах державної статистики та податкової служби України в період з 1993 по 1996 роки. Зокрема, підприємство зареєстроване у Державній службі статистики України з 06 жовтня 1994 року під кодом 37507880, а також у Головному управлінні ДПС у Київській області, Фастівській державній податковій інспекції, де дата взяття на облік зафіксована двічі – 8 липня 1993 року та 22 листопада 1996 року під кодом 44096797.

Статутний капітал підприємства залишається незмінним і становить 20000 грн. Керівником МПП «ОВІС» із моменту заснування й донині є Д.В. Очеретний. Організаційна структура управління ПП «ОВІС» представлена на рис. 2.1.

Рис. 2.1. Організаційна структура управління ПП «ОВІС»

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Основною функцією організаційної структури підприємства є чітке розмежування посадових обов'язків і забезпечення повної відповідальності кожного працівника за виконання покладених на нього функцій. Ефективне функціонування такої структури ґрунтується на дотриманні встановлених принципів управління, серед яких важливе місце посідає система зворотного

зв'язку, що реалізується шляхом оцінки результатів діяльності підрозділів або окремих працівників керівником після безпосереднього спостереження чи аналізу виконуваних функцій.

На підприємстві функціонує компактна організаційна структура, яка включає 15 штатних працівників і керівника. Кожен працівник виконує визначене коло завдань відповідно до посадових інструкцій. Управлінські функції централізовано зосереджені в особі керівника, який несе повну відповідальність за діяльність підприємства загалом. У підпорядкуванні керівника перебувають ключові функціональні підрозділи, зокрема бухгалтерська служба, логістичний відділ і технічна служба, що забезпечують оперативне та стратегічне управління основними напрямками господарської діяльності.

SWOT-аналіз є ключовим інструментом стратегічного планування, який дає змогу виявити внутрішні переваги й недоліки підприємства, а також зовнішні можливості та загрози. У межах цього аналізу розглянуто основні фактори, що впливають на діяльність ПП «ОВІС» (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

SWOT-аналіз ПП «ОВІС»

	Сильні сторони	Слабкі сторони
Внутрішнє середовище	Стабільна клієнтська база Досвідчений персонал Гнучкість у логістиці	Зношеність автопарку Відсутність цифрових систем обліку Обмежені інвестиційні ресурси
	Можливості	Загрози
Зовнішнє середовище	Розширення ринку Діджиталізація Залучення грантів	Зростання конкуренції Підвищення цін на пальне Законодавчі зміни

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

З табл. 2.1 можна зробити висновок, що ПП «ОВІС» має низку сильних сторін, таких як стабільна клієнтська база, досвідчений персонал і гнучкість у логістичних процесах. Однак підприємству слід звернути увагу на внутрішні проблеми – зношеність автопарку, відсутність цифрових систем обліку та обмеженість інвестиційних ресурсів. Водночас існують значні можливості

для розвитку, зокрема через розширення ринку, цифровізацію процесів і залучення грантів. Успішна реалізація цих можливостей допоможе мінімізувати вплив загроз, таких як зростання конкуренції, підвищення цін на пальне та зміни в законодавстві. Стратегічне планування з урахуванням виявлених факторів дозволить підприємству зміцнити свої позиції на ринку.

Динаміка техніко-економічних показників ПП «ОВІС» у 2022-2024 рр. представлена в табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Динаміка техніко-економічних показників ПП «ОВІС» у 2022-2024 рр.

Показники	Рік			Абсолютне відхилення, +,-		Відносне відхилення, %		
	2022	2023	2024	2023 / 2022	2024 / 2023	2023 / 2022	2024 / 2023	2024 / 2022
Чистий дохід, тис. грн.	7613,9	7807,2	10827,7	193,3	3020,5	2,54	38,69	42,21
Собівартість, тис. грн.	5914,5	5884,3	7420,6	-30,2	1536,3	-0,51	26,11	25,46
Валовий прибуток (збиток), тис. грн.	1699,4	1922,9	3407,1	223,5	1484,2	13,15	77,19	100,49
Частка основних засобів у активах	0,03	0,01	0,02	-0,02	0,01	-66,67	100	-33,33
Фондовіддача, обороти	-	32,38	57,29	-	24,91	-	76,93	-
Фондоємність	-	0,03	0,02	-	-0,01	-	-33,33	-
Рентабельність продажів (операційна маржа), %	0,79	1	0,7	0,21	-0,3	26,58	-30	-11,39
Витрати на гривню продажів, грн.	0,78	0,75	0,69	-0,03	-0,06	-3,85	-8	-11,54
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами запасів	-0,03	-0,01	-0,01	0,02	0	-66,67	0	-66,67
Коефіцієнт фінансової автономії	0,01	0,01	0,01	0	0	0	0	0
Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	0,98	0,99	0,99	0,01	0	1,02	0	1,02
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,03	0,03	0	0	-0,03	0	-100	-100
Середня кількість працівників, осіб	16	16	16	0	0	0	0	0
Продуктивність праці, тис. грн.	475,87	487,95	676,73	12,08	188,78	2,54	38,69	42,21

Джерело: розраховано на основі звітності підприємства (Додатки В-Е)

З табл. 2.2 можна зробити висновок, що в 2022–2024 рр відбулося зокрема зростання чистого доходу ПП «ОВІС» з 7613,9 тис. грн у 2022 році до 10827,7 тис. грн у 2024 році, що становить приріст на 42,21%. Відповідно, валовий прибуток збільшився більш ніж удвічі – зі 1699,4 тис. грн до 3407,1 тис. грн. Значне покращення показників продуктивності праці (з 475,87 до 676,73 тис. грн на одного працівника) вказує на ефективніше використання трудових ресурсів. Водночас собівартість зросла на 25,46%, що було компенсовано вищим темпом зростання доходів. Це підтверджується зниженням витрат на 1 грн реалізації з 0,78 грн до 0,69 грн.

Разом з тим спостерігається певна нестабільність в структурі та використанні основних засобів. Частка основних засобів у активах залишалася низькою і коливалася від 2% до 3%. Незважаючи на зростання фондоддачі (до 57,29), зниження рентабельності продажів до 0,7% свідчить про певні труднощі з ефективністю операційної діяльності. Ліквідність підприємства залишалась стабільною, однак нульове значення абсолютної ліквідності у 2024 році може сигналізувати про брак готівкових коштів.

Далі розглянемо динаміку та структуру активів ПП «ОВІС» (табл. 2.3, рис. 2.2).

З табл. 2.3 можна зробити висновок, що протягом 2022–2024 років загальний обсяг активів ПП «ОВІС» зріс на 1623,6 тис. грн або на 15,64%, досягнувши 12006,1 тис. грн у 2024 році. Незважаючи на скорочення основних засобів у 2023 році на 156,4 тис. грн (–48,98%), у 2024 році спостерігається часткове відновлення – їх вартість зросла на 52,2 тис. грн (32,04%). Водночас нематеріальні активи залишалися незмінними протягом трьох років на рівні 22,3 тис. грн. Найбільше зростання у складі оборотних активів показали запаси: у 2023 році вони збільшилися на 2004,7 тис. грн (29,18%), а загальний приріст за два роки склав 25,92%.

Дебіторська заборгованість за продукцію та послуги також зросла – з 1140,3 тис. грн у 2022 році до 1566,3 тис. грн у 2024-му, що становить приріст на 37,36%. Водночас спостерігалось суттєве скорочення грошових

коштів: у 2024 році їх обсяг зменшився до 19,3 тис. грн, що на 94,36% менше порівняно з 2022 роком, що свідчить про обмеження у ліквідності та можливі труднощі з покриттям поточних зобов'язань.

Таблиця 2.3

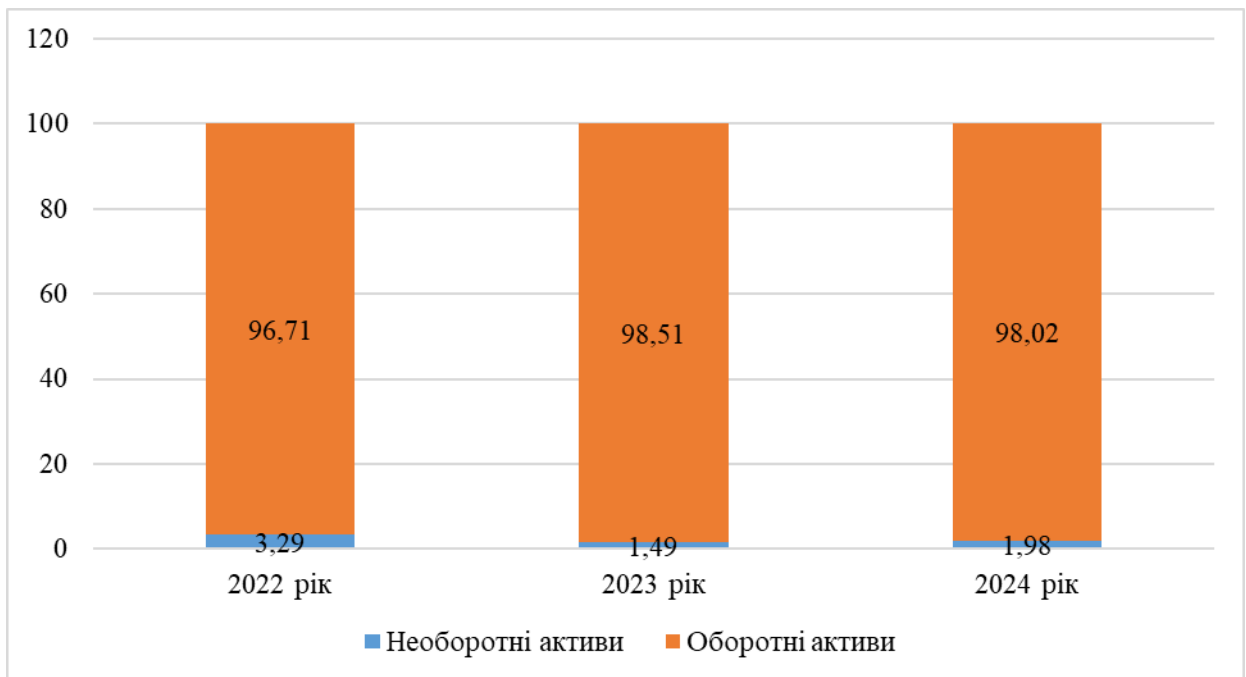
Динаміка активів ПП «ОВІС» у 2022-2024 рр., тис. грн.

Показники	Рік			Абсолютне відхилення, +,-		Відносне відхилення, %		
	2022	2023	2024	2023 / 2022	2024 / 2023	2023 / 2022	2024 / 2023	2024 / 2022
Нематеріальні активи	22,3	22,3	22,3	0	0	0	0	0
Основні засоби:	319,3	162,9	215,1	-156,4	52,2	-48,98	32,04	-32,63
Необоротні активи	341,6	185,2	237,4	-156,4	52,2	-45,78	28,19	-30,5
Запаси	6869	8873,7	8649,7	2004,7	-224	29,18	-2,52	25,92
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1140,3	1389,4	1566,3	249,1	176,9	21,85	12,73	37,36
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	199,7	258,2	160	58,5	-98,2	29,29	-38,03	-19,88
Інша поточна дебіторська заборгованість	1416,3	1318,2	1412	-98,1	93,8	-6,93	7,12	-0,3
Гроші та їх еквіваленти	342,1	319,5	19,3	-22,6	-300,2	-6,61	-93,96	-94,36
Витрати майбутніх періодів	73,5	73,5	0	0	-73,5	0	-100	-100
Оборотні активи	10040,9	12232,5	11768,7	2191,6	-463,8	21,83	-3,79	17,21
Баланс	10382,5	12417,7	12006,1	2035,2	-411,6	19,6	-3,31	15,64

Джерело: розраховано на основі звітності підприємства (Додатки В-Е)

Загалом активи підприємства зростають, однак динаміка окремих статей вказує на необхідність посилення контролю за оборотними засобами та забезпечення фінансової гнучкості в умовах нестабільного середовища.

З показників рис. 2.2 можна зробити висновок, що структура активів ПП «ОВІС» у 2022–2024 роках характеризується переважною часткою оборотних активів, які становили 96,71% у 2022 році та зросли до 98,51% у 2023 році, після чого незначно знизилися до 98,02% у 2024 році.

Рис. 2.2. Структура активів ПП «ОВІС» у 2022-2024 рр., %

Джерело: розраховано на основі звітності підприємства (Додатки В-Е)

Водночас частка необоротних активів зменшилася з 3,29% у 2022 році до 1,49% у 2023 році, а потім зросла до 1,98% у 2024 році. Абсолютні зміни свідчать про зниження необоротних активів на 1,8% у 2023 році порівняно з 2022 роком і подальше зростання на 0,49% у 2024 році, тоді як оборотні активи відповідно зросли на 1,8% у 2023 році і знизилися на 0,49% у 2024 році, що загалом вказує на стабільну структуру активів із домінуванням оборотних засобів.

Далі розглянемо динаміку та структуру джерел фінансування ПП «ОВІС» (табл. 2.4, рис. 2.3).

З табл. 2.4 можна зробити висновок, що за період з 2022 по 2024 рік джерела фінансування ПП «ОВІС» демонструють зростання власного капіталу з 104,8 тис. грн у 2022 році до 118,5 тис. грн у 2023 році (+13,07%), з подальшим незначним зниженням до 110,6 тис. грн у 2024 році (-6,67%). Зареєстрований капітал залишився стабільним на рівні 47,9 тис. грн.

Нерозподілений прибуток зріс на 24,08% у 2023 році порівняно з 2022 роком, досягнувши 70,6 тис. грн, але у 2024 році знизився на 11,19% до 62,7

тис. грн, що свідчить про позитивну динаміку власних джерел фінансування з деякою волатильністю.

Таблиця 2.4

Динаміка джерел фінансування ПП «ОВІС» у 2022-2024 рр., тис. грн.

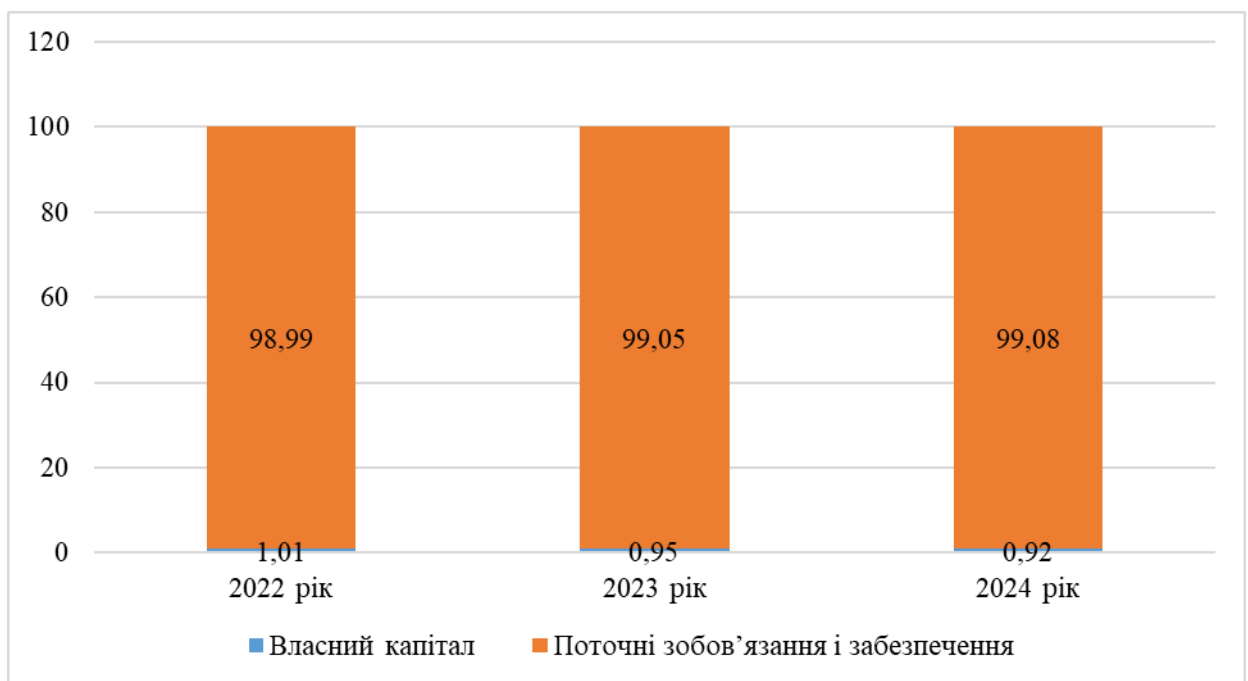
Показники	Рік			Абсолютне відхилення, +,-		Відносне відхилення, %		
	2022	2023	2024	2023 / 2022	2024 / 2023	2023 / 2022	2024 / 2023	2024 / 2022
Зареєстрований (пайовий) капітал	47,9	47,9	47,9	0	0	0	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	56,9	70,6	62,7	13,7	-7,9	24,08	-11,19	10,19
Власний капітал	104,8	118,5	110,6	13,7	-7,9	13,07	-6,67	5,53
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	2441,7	3459,1	3126,2	1017,4	-332,9	41,67	-9,62	28,03
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	27,9	0	0	-27,9	0	-100	-	-100
Доходи майбутніх періодів	0	0	2380	0	2380	-	-	-
Інші поточні зобов'язання	7808,1	8840,1	6389,3	1032	-2450,8	13,22	-27,72	-18,17
Поточні зобов'язання і забезпечення	10277,7	12299,2	11895,5	2021,5	-403,7	19,67	-3,28	15,74
Баланс	10382,5	12417,7	12006,1	2035,2	-411,6	19,6	-3,31	15,64

Джерело: розраховано на основі звітності підприємства (Додатки В-Е)

Водночас поточні зобов'язання за товари, роботи та послуги суттєво збільшилися у 2023 році на 41,67% (до 3459,1 тис. грн), але у 2024 році зменшилися на 9,62% до 3126,2 тис. грн. Поточна кредиторська заборгованість за оплатою праці зникла після 2022 року, а доходи майбутніх періодів з'явилися лише у 2024 році у сумі 2380 тис. грн. Загальна сума поточних зобов'язань і забезпечень зросла з 10 277,7 тис. грн у 2022 році до 12 299,2 тис. грн у 2023 році (+19,67%) і незначно знизилась до 11 895,5 тис. грн у 2024 році (-3,28%). Баланс підприємства відображає подібну тенденцію

– зростання на 19,6% у 2023 році та зменшення на 3,31% у 2024 році, що свідчить про загальну стабільність фінансової структури з певними коливаннями в короткострокових зобов'язаннях.

З показників рис. 2.3 можна зробити висновок, що структура джерел фінансування ПП «ОВІС» у період 2022–2024 років демонструє переважання поточних зобов'язань і забезпечень, частка яких зросла з 98,99% у 2022 році до 99,08% у 2024 році, при цьому абсолютне збільшення за цей період склало 0,09%.

Рис. 2.3. Структура активів ПП «ОВІС» у 2022-2024 рр., %

Джерело: розраховано на основі звітності підприємства (Додатки В-Е)

Власний капітал навпаки знизився з 1,01% у 2022 році до 0,92% у 2024 році, з абсолютним падінням на 0,09%. Такі зміни вказують на незначне зростання залежності підприємства від позикових джерел фінансування і відповідне зменшення частки власних коштів у структурі фінансування.

Динаміка фінансових результатів ПП «ОВІС» у 2022-2024 рр., тис. грн. представлена в табл. 2.5.

Динаміка фінансових результатів ПП «ОВІС» у 2022-2024 рр., тис. грн.

Показники	Рік			Абсолютне відхилення, +,-		Відносне відхилення, %		
	2022	2023	2024	2023 / 2022	2024 / 2023	2023 / 2022	2024 / 2023	2024 / 2022
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	7613,9	7807,2	10827,7	193,3	3020,5	2,54	38,69	42,21
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	5914,5	5884,3	7420,6	-30,2	1536,3	-0,51	26,11	25,46
Валовий прибуток (збиток)	1699,4	1922,9	3407,1	223,5	1484,2	13,15	77,19	100,49
Інші операційні доходи	27,3	14,1	12,5	-13,2	-1,6	-48,35	-11,35	-54,21
Інші операційні витрати	1666,5	1859	3343,7	192,5	1484,7	11,55	79,87	100,64
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток (збиток)	60,2	78	75,9	17,8	-2,1	29,57	-2,69	26,08
Інші доходи	1,2	1,1	1,4	-0,1	0,3	-8,33	27,27	16,67
Інші витрати	4,5	8,5	14,6	4	6,1	88,89	71,76	224,44
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток (збиток)	56,9	70,6	62,7	13,7	-7,9	24,08	-11,19	10,19
Витрати (дохід) з податку на прибуток	10,2	12,7	11,3	2,5	-1,4	24,51	-11,02	10,78
Чистий фінансовий результат: прибуток (збиток)	46,7	57,9	51,4	11,2	-6,5	23,98	-11,23	10,06

Джерело: розраховано на основі звітності підприємства (Додатки В-Е)

З табл. 2.5 можна зробити висновок, що за період з 2022 по 2024 рік ПП «ОВІС» продемонструвало позитивну динаміку чистого доходу від реалізації продукції, який зріс на 42,21% – з 7 613,9 тис. грн у 2022 році до 10 827,7 тис. грн у 2024 році, зокрема у 2023 році приріст склав 2,54%. Собівартість реалізованої продукції зросла на 25,46%, досягнувши 7 420,6 тис. грн у 2024 році, що призвело до суттєвого збільшення валового прибутку на 100,49% – до 3 407,1 тис. грн. Водночас інші операційні доходи зменшилися на 54,21%, а інші операційні витрати зросли на 100,64%, що негативно вплинуло на операційну діяльність.

Фінансовий результат від операційної діяльності залишався позитивним, з прибутком 75,9 тис. грн у 2024 році, хоч і з незначним зниженням на 2,69% порівняно з 2023 роком. Чистий фінансовий результат також демонстрував позитивну тенденцію, зростаючи на 23,98% у 2023 році порівняно з 2022 роком і досягнувши 57,9 тис. грн, але у 2024 році знизився на 11,23%, склавши 51,4 тис. грн. Витрати на податок на прибуток зросли у 2023 році на 24,51%, однак у 2024 році знизилися на 11,02%.

Таблиця 2.6

Оцінка ліквідності балансу ПП «ОВІС» у 2022-2024 рр.

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-		Відносний приріст (відхилення), %		
	2022	2023	2024	2023 / 2022	2024 / 2023	2023 / 2022	2024 / 2023	2024 / 2022
A1	342,1	319,5	19,3	-22,6	-300,2	-6,61	-93,96	-94,36
A2	2756,3	2965,8	3138,3	209,5	172,5	7,6	5,82	13,86
A3	6942,5	8947,2	8649,7	2004,7	-297,5	28,88	-3,33	24,59
A4	341,6	185,2	237,4	-156,4	52,2	-45,78	28,19	-30,5
П1	2469,6	3459,1	3126,2	989,5	-332,9	40,07	-9,62	26,59
П2	7808,1	8840,1	8769,3	1032	-70,8	13,22	-0,8	12,31
П3	0	0	0	0	0	-	-	-
П4	104,8	118,5	110,6	13,7	-7,9	13,07	-6,67	5,53
A1-П1	-2127,5	-3139,6	-3106,9	-1012,1	32,7	47,57	-1,04	46,04
A2-П2	-5051,8	-5874,3	-5631	-822,5	243,3	16,28	-4,14	11,47
A3-П3	6942,5	8947,2	8649,7	2004,7	-297,5	28,88	-3,33	24,59
A4-П4	236,8	66,7	126,8	-170,1	60,1	-71,83	90,1	-46,45
$\Delta AП1 = A1-П1$	-2127,5	-3139,6	-3106,9	-1012,1	32,7	47,57	-1,04	46,04
$\Delta AП2=A2-П2 + \Delta AП1$	-7179,3	-9013,9	-8737,9	-1834,6	276	25,55	-3,06	21,71
$\Delta AП3=A3-П3 + \Delta AП2$	-236,8	-66,7	-88,2	170,1	-21,5	-71,83	32,23	-62,75
$\Delta AП4=A4-П4 + \Delta AП3$	0	0	38,6	0	38,6	-	-	-

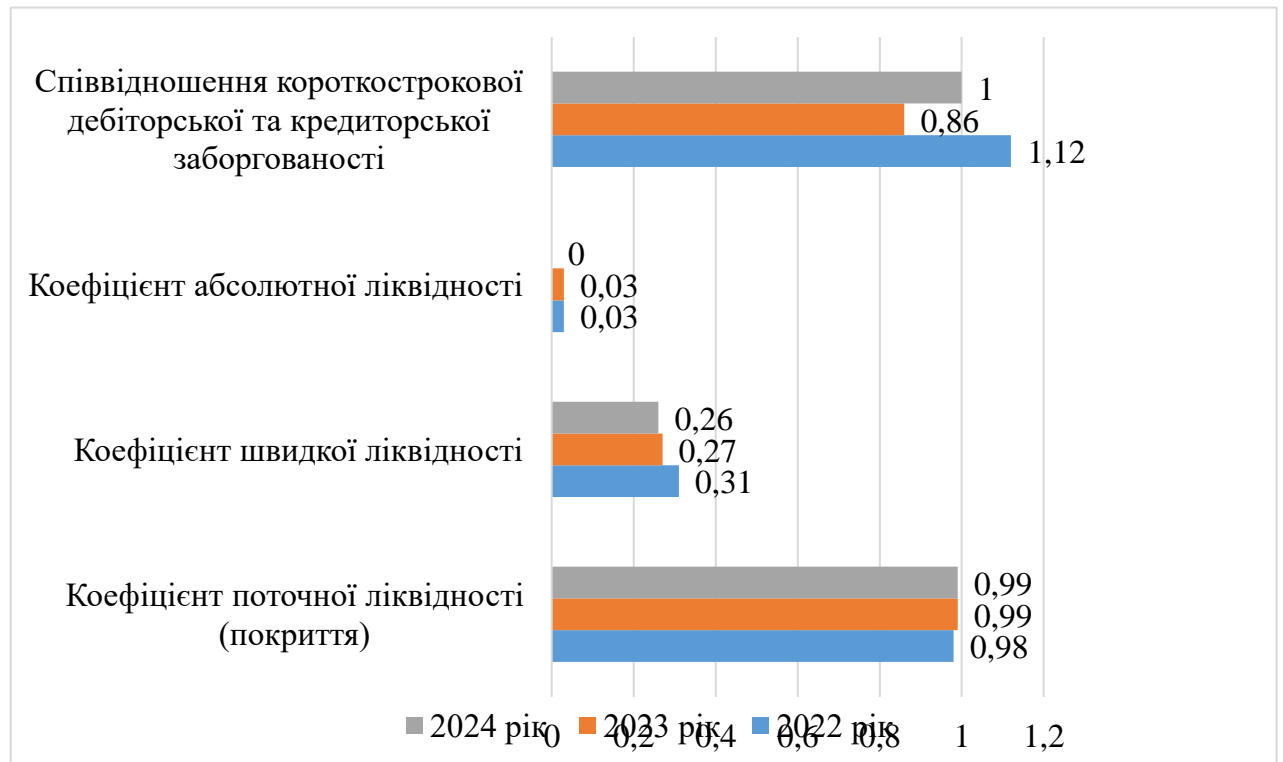
Джерело: розраховано на основі звітності підприємства (Додатки В-Е)

З табл. 2.6 можна зробити висновок, що грошові кошти та поточні фінансові інвестиції (A1) суттєво зменшились із 342,1 тис. грн у 2022 році до 19,3 тис. грн у 2024 році, що є падінням майже на 94%, тоді як короткострокова дебіторська заборгованість (A2) зросла з 2756,3 тис. грн до 3138,3 тис. грн (+13,9%), а запаси та інші оборотні активи (A3) збільшилися з 6942,5 тис. грн до 8649,7 тис. грн (+24,6%). Негативною тенденцією є значне зростання поточної кредиторської заборгованості (П1) з 2469,6 тис. грн до 3126,2 тис. грн (+26,6%) та короткострокових зобов'язань (П2) з 7808,1 тис. грн до 8769,3 тис. грн (+12,3%), що вказує на підвищену фінансову навантаженість підприємства.

Загальний показник чистих оборотних коштів ($\Delta AP1 = A1 - П1$) залишався значно негативним, погіршившись із -2127,5 тис. грн у 2022 році до -3106,9 тис. грн у 2024 році, що свідчить про недостатність ліквідних коштів для покриття короткострокових зобов'язань. Сумарний показник $\Delta AP2 (A2 - П2 + \Delta AP1)$ також був негативним і знизився з -7179,3 тис. грн до -8737,9 тис. грн. Водночас різниця між запасами та власним капіталом ($\Delta AP4$) зросла з нуля до 38,6 тис. грн у 2024 році, що дещо покращує фінансовий баланс, але загалом ситуація з ліквідністю залишається критичною, вимагаючи негайних заходів для підвищення платоспроможності та оптимізації структури оборотних активів і зобов'язань.

Динаміка показників ліквідності ПП «ОВІС» у 2022-2024 рр. представлено на рис. 2.4.

З рис. 2.4 можна зробити висновок про незначне покращення коефіцієнта поточної ліквідності у 2022–2024 рр. з 0,98 у 2022 році до 0,99 у 2023 та 2024 роках, з абсолютним приростом 0,01. Водночас коефіцієнт швидкої ліквідності знизився з 0,31 у 2022 році до 0,26 у 2024 році, зменшившись на 0,05, а коефіцієнт абсолютної ліквідності впав з 0,03 до нуля. Співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості коливалося, знизившись з 1,12 у 2022 році до 0,86 у 2023, а у 2024 році відновилося до 1, що вказує на більш збалансований рівень.

Рис. 2.4. Динаміка показників ліквідності ПП «ОВІС» у 2022-2024 рр.

Джерело: розраховано на основі звітності підприємства (Додатки В-Е)

Динаміка показників рентабельності (збитковості) ПП «ОВІС» у 2022-2024 рр. представлено в табл. 2.7.

З табл. 2.7 можна зробити висновок, що рентабельність активів за чистим прибутком зросла з 0,45 % у 2022 р. до 0,51 % у 2023 р., проте у 2024 р. знизилася до 0,42 %, що означає падіння на 0,09 п.п. порівняно з попереднім роком. Подібна динаміка спостерігається і для показників за ЕВІТ та ЕВІТДА: зростання на 0,04 п.п. у 2023 р., а далі зниження на 0,11 п.п. у 2024 р. Варто відзначити, що рентабельність власного капіталу демонструвала позитивний результат у 2023 р. (51,86 %), але у 2024 р. зменшилась до 44,87 %, втративши 6,99 п.п., що свідчить про зниження ефективності використання капіталу власників.

Водночас позитивним є приріст рентабельності виробничих фондів з 18,85 % у 2022 р. до 27,2 % у 2024 р., що означає зростання на 8,35 п.п. за аналізований період.

Динаміка показників рентабельності ПП «ОВІС» у 2022-2024 рр.

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-		
	2022	2023	2024	2023 / 2022	2024 / 2023	2024 / 2022
Рентабельність (пасивів) активів (чистий прибуток в чисельнику), %	0,45	0,51	0,42	0,06	-0,09	-0,03
Рентабельність (пасивів) активів (ЕВІТ в чисельнику), %	0,58	0,62	0,51	0,04	-0,11	-0,07
Рентабельність (пасивів) активів (ЕВІТДА в чисельнику), %	0,58	0,62	0,51	0,04	-0,11	-0,07
Рентабельність власного капіталу, %	44,56	51,86	44,87	7,3	-6,99	0,31
Рентабельність виробничих фондів, %	18,85	24,01	27,2	5,16	3,19	8,35
Рентабельність продажів за валовим прибутком (валова маржа), %	22,32	24,63	31,47	2,31	6,84	9,15
Рентабельність продажів за операційним прибутком (операційна маржа), %	0,79	1	0,7	0,21	-0,3	-0,09
Рентабельність продажів за чистим прибутком (чиста маржа), %	0,61	0,74	0,47	0,13	-0,27	-0,14
Операційна рентабельність витрат, %	0,79	1,01	0,71	0,22	-0,3	-0,08
Коефіцієнт реінвестування, %	21,84	23,66	-15,37	1,82	-39,03	-37,21
Період окупності активів	222,32	196,89	237,59	-25,43	40,7	15,27
Період окупності власного капіталу	2,24	1,93	2,23	-0,31	0,3	-0,01

Джерело: розраховано на основі звітності підприємства (Додатки В-Е)

Рентабельність продажів за валовим прибутком також продемонструвала відчутний прогрес: з 22,32 % у 2022 р. вона зросла до 31,47 % у 2024 р., збільшившись на 9,15 п.п. Натомість операційна та чиста маржа зазнали падіння у 2024 р., знизившись відповідно на 0,3 і 0,27 п.п. у порівнянні з 2023 р. Також важливим є скорочення періоду окупності активів у 2023 р. до 196,89 днів, однак у 2024 р. він зріс до 237,59 днів, що свідчить про уповільнення оборотності капіталу. У сукупності такі результати відображають нестабільність рентабельності підприємства та необхідність

оптимізації структури витрат і підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами.

П'ятифакторна модель Альтмана є одним із найпоширеніших і найефективніших інструментів для оцінки фінансової стійкості підприємства та прогнозування ризику банкрутства. Вона базується на комбінованому аналізі п'яти ключових фінансових показників, які відображають різні аспекти діяльності компанії: ліквідність, рентабельність, ефективність використання активів, структуру капіталу та фінансову автономію.

Оцінка ймовірності банкрутства ПП «ОВІС» за п'ятифакторною моделлю Альтмана представлена в табл. 2.8.

В 2024 р. значення показника Z становить $0,717 * ((11768,7 - 11895,5) / 12006,1) + 0,847 * (62,7 / 12006,1) + 3,107 * (62,7 / 12006,1) + 0,42 * (110,6 / 11895,5) + 0,995 * (10827,7 / (12006,1))) = 0,91$

Таблиця 2.8

П'ятифакторна модель Альтмана у 2022-2024 рр.

Показники	Рік			Абсолютне відхилення, +,-		Відносне відхилення, %		
	2022	2023	2024	2023 / 2022	2024 / 2023	2023 / 2022	2024 / 2023	2024 / 2022
Оборотний капітал до суми активів підприємства	-0,02	-0,01	-0,01	0,01	0	-50	-0	-50
Співвідношення нерозподіленого прибутку до суми активів	0,01	0,01	0,01	0	0	0	0	0
Співвідношення прибутку до оподаткування до суми активів	0,01	0,01	0,01	0	0	0	0	0
Співвідношення власного капіталу до заборгованості (фінансова структура)	0,01	0,01	0,01	0	0	0	0	0
Співвідношення доходу до суми активів	0,73	0,63	0,9	-0,1	0,27	-13,7	42,86	23,29
Z	0,74	0,65	0,91	-0,09	0,26	-12,16	40	22,97

Джерело: розраховано на основі звітності підприємства (Додатки В-Е)

З табл. 2.8 можна зробити висновок, що за п'ятифакторною моделлю Альтмана, у 2022–2024 роках ПП «ОВІС» демонструє стабільність у більшості фінансових показників із мінімальними змінами у співвідношенні нерозподіленого прибутку, прибутку до оподаткування та власного капіталу до заборгованості, які залишаються на рівні близько 0,01.

Оборотний капітал до суми активів збільшився з -0,02 до -0,01 у 2023 році і залишився на цьому рівні у 2024 році, що вказує на незначне покращення ліквідності. Водночас співвідношення доходу до суми активів суттєво коливалося, знизившись на 13,7% у 2023 році, але потім різко зросло на 42,86% у 2024 році, досягнувши 0,9, що позитивно вплинуло на загальний показник Z , який збільшився з 0,65 у 2023 році до 0,91 у 2024 році.

Зростання показника Z на 40% у 2024 році порівняно з 2023 роком свідчить про покращення фінансової стійкості підприємства та зниження ризику банкрутства. Проте абсолютні значення цих коефіцієнтів залишаються низькими, що вказує на потенційну вразливість до викликів.

Таким чином, фінансовий стан ПП «ОВІС» у 2022–2024 роках демонструє позитивну динаміку зростання доходів і валового прибутку, що свідчить про ефективніше використання ресурсів. Водночас зростання собівартості та операційних витрат вплинуло на зниження чистого прибутку і операційної маржі. Активи підприємства збільшилися переважно за рахунок оборотних засобів, тоді як необоротні активи скоротилися, що вказує на необхідність оновлення основних засобів.

Власний капітал зростав у 2023 році, але дещо знизився у 2024-му, тоді як частка позикових коштів зросла, підвищуючи фінансову залежність. За моделлю Альтмана фінансова стійкість покращилася, проте залишилася на невисокому рівні, що вказує на потребу оптимізації структури капіталу та посилення фінансової стабільності підприємства. Загалом, підприємство має позитивні тенденції у зростанні доходів і ліквідності, але для підвищення фінансової стабільності необхідно оптимізувати структуру капіталу та оновити матеріально-технічну базу.

2.2. Оцінка структури та динаміки капіталу підприємства

ПП «ОВІС» не впроваджує формалізованої політики управління капіталом. Накопичення чистого прибутку здійснюється у вигляді нерозподіленого прибутку, що сприяє реалізації як поточних операційних завдань, так і стратегічних цілей розвитку підприємства. Підприємство здійснює діяльність на внутрішньому ринку, що зумовлює виникнення кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги перед постачальниками. Відповідно до затвердженого довгострокового інвестиційного плану, фінансування діяльності компанії здійснюється переважно за рахунок операційних грошових потоків.

Динаміка капіталу ПП «ОВІС» 2022-2024 рр. представлена в табл. 2.9.

Таблиця 2.9

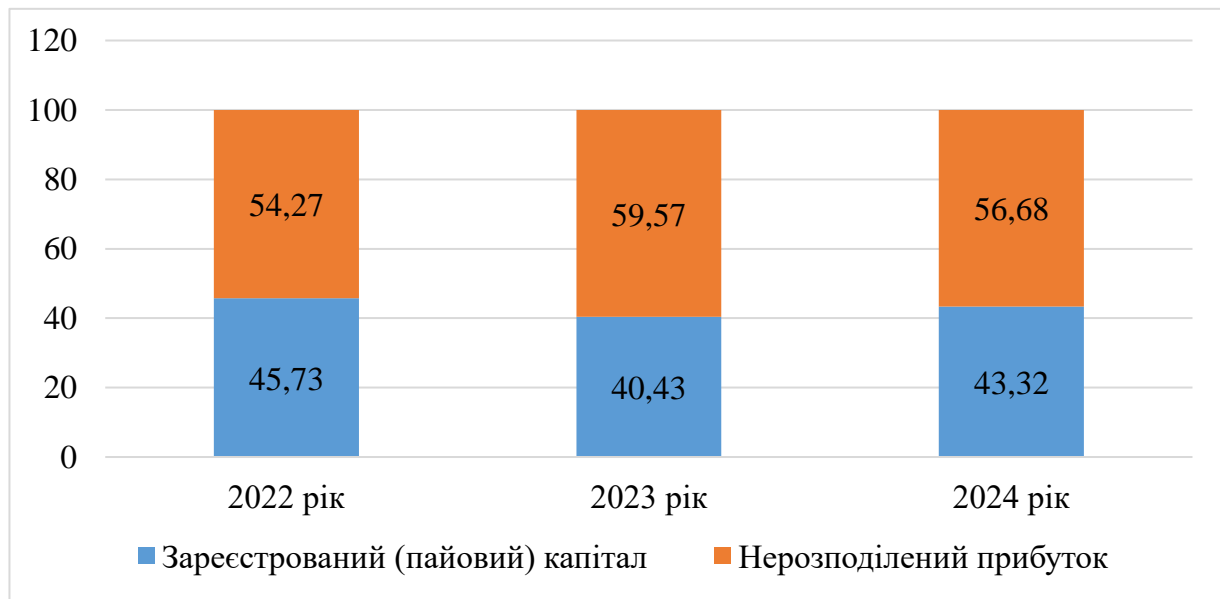
Динаміка капіталу ПП «ОВІС» у 2022-2024 рр., тис. грн.

Показники	Рік			Абсолютне відхилення, +,-		Відносне відхилення, %		
	2022	2023	2024	2023 / 2022	2024 / 2023	2023 / 2022	2024 / 2023	2024 / 2022
Зареєстрований (пайовий) капітал	47,9	47,9	47,9	0	0	0	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	56,9	70,6	62,7	13,7	-7,9	24,08	-11,19	10,19
Власний капітал	104,8	118,5	110,6	13,7	-7,9	13,07	-6,67	5,53

Джерело: розраховано на основі звітності підприємства (Додатки В-Е)

З табл. 2.9 можна зробити висновок, що за період 2022–2024 років власний капітал ПП «ОВІС» зріс із 104,8 тис. грн до 110,6 тис. грн, що становить приріст 5,53%. Зареєстрований (пайовий) капітал залишився незмінним на рівні 47,9 тис. грн. Нерозподілений прибуток збільшився у 2023 році на 24,08% порівняно з 2022 роком, досягнувши 70,6 тис. грн, але у 2024 році знизився на 11,19%, становлячи 62,7 тис. грн. Загалом власний капітал демонструє позитивну динаміку з незначним коливанням нерозподіленого прибутку.

Структура капіталу ПП «ОВІС» у 2022-2024 рр. представлена на рис. 2.5.

Рис. 2.5. Структура капіталу ПП «ОВІС» у 2022-2024 рр., %

Джерело: розраховано на основі звітності підприємства (Додатки В-Е)

З показників рис. 2.5 можна зробити висновок, що структура власного капіталу ПП «ОВІС» за період 2022–2024 років зазнала певних змін. Частка зареєстрованого (пайового) капіталу знизилася з 45,73% у 2022 році до 40,43% у 2023 році, а в 2024 році дещо зросла до 43,32%. Водночас питома вага нерозподіленого прибутку зросла у 2023 році до 59,57%, після чого в 2024 році зменшилася до 56,68%. Це свідчить про зміщення структури власного капіталу на користь нерозподіленого прибутку з подальшим незначним коригуванням у 2024 році.

Аналіз капіталу ПП «ОВІС» в розрізі тривалості використання проведено в табл. 2.10.

З табл. 2.10 можна зробити висновок, що протягом 2022–2024 років структура капіталу ПП «ОВІС» характеризувалася домінуванням мобільних зобов'язань, які зросли з 10277,7 тис. грн у 2022 році до 12299,2 тис. грн у 2023 році (на 19,67%), а у 2024 році скоротилися до 11895,5 тис. грн (на 3,28%).

Постійний капітал у цей період зростав лише у 2023 році на 13,07% до 118,5 тис. грн, а у 2024 році знизився на 6,67% до 110,6 тис. грн. Таким чином, капітал підприємства залишався переважно короткостроковим, що свідчить про його високу залежність від поточних зобов'язань і обмеженість сталих джерел фінансування.

Таблиця 2.10

Аналіз капіталу ПП «ОВІС» в розрізі тривалості використання у 2022-2024 рр., тис. грн.

Показники	Рік			Абсолютне відхилення, +,-		Відносне відхилення, %		
	2022	2023	2024	2023 / 2022	2024 / 2023	2023 / 2022	2024 / 2023	2024 / 2022
Постійний капітал	104,8	118,5	110,6	13,7	-7,9	13,07	-6,67	5,53
Сталі зобов'язання	0	0	0	0	0	-	-	-
Мобільні зобов'язання	10277,7	12299,2	11895,5	2021,5	-403,7	19,67	-3,28	15,74

Джерело: розраховано на основі звітності підприємства (Додатки В-Е)

Далі розглянемо елементи майна ПП «ОВІС» (табл. 2.11).

Таблиця 2.11

Елементи майна ПП «ОВІС» у 2022-2024 рр., тис. грн.

Показники	Рік			Абсолютне відхилення, +,-		Відносне відхилення, %		
	2022	2023	2024	2023 / 2022	2024 / 2023	2023 / 2022	2024 / 2023	2024 / 2022
Розрахунково-грошова частина майна	3171,9	3358,8	3157,6	186,9	-201,2	5,89	-5,99	-0,45
Запаси	6869	8873,7	8649,7	2004,7	-224	29,18	-2,52	25,92
Виробнича частина майна:	319,3	162,9	215,1	-156,4	52,2	-48,98	32,04	-32,63
Нематеріальне майно	22,3	22,3	22,3	0	0	0	0	0
Всього	10382,5	12417,7	12006,1	2035,2	-411,6	19,6	-3,31	15,64

Джерело: розраховано на основі звітності підприємства (Додатки В-Е)

З табл. 2.11 можна зробити висновок, що у 2022–2024 рр. загальна вартість майна ПП «ОВІС» зростає з 10382,5 тис. грн до 12006,1 тис. грн, що

становить приріст на 15,64%, при цьому у 2024 році зафіксовано незначне зниження обсягів активів на 3,31% порівняно з попереднім роком.

Основну частину майна складала розрахунково-грошова складова. У 2023 році вона зросла на 5,89%, а вже у 2024 році зменшилася на 5,99%, що у підсумку дало сукупне скорочення на 0,45%. Виробнича частина активів у 2023 році скоротилася майже наполовину – на 48,98%, але у 2024 році відновилася на 32,04%, хоча її обсяги все ще залишалися нижчими, ніж у 2022 році, що вказує на скорочення частки матеріально-технічної бази підприємства на 32,63%.

Динаміка показників майнового стану ПП «ОВІС» у 2022-2024 рр. представлена в табл. 2.12.

Таблиця 2.12

Динаміка показників майнового стану ПП «ОВІС» у 2022-2024 рр.

Показники	Рік			Абсолютне відхилення, +,-		Відносне відхилення, %		
	2022	2023	2024	2023 / 2022	2024 / 2023	2023 / 2022	2024 / 2023	2024 / 2022
Частка основних засобів у активах	0,03	0,01	0,02	-0,02	0,01	-66,67	100	-33,33
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,86	0,09	0,88	-0,77	0,79	-89,53	877,78	2,33
Коефіцієнт оновлення основних засобів	0	0,89	0,24	0,89	-0,65	-	26,9	0
Коефіцієнт мобільності активів	29,39	66,05	49,57	36,66	-16,48	124,74	75,0	68,66

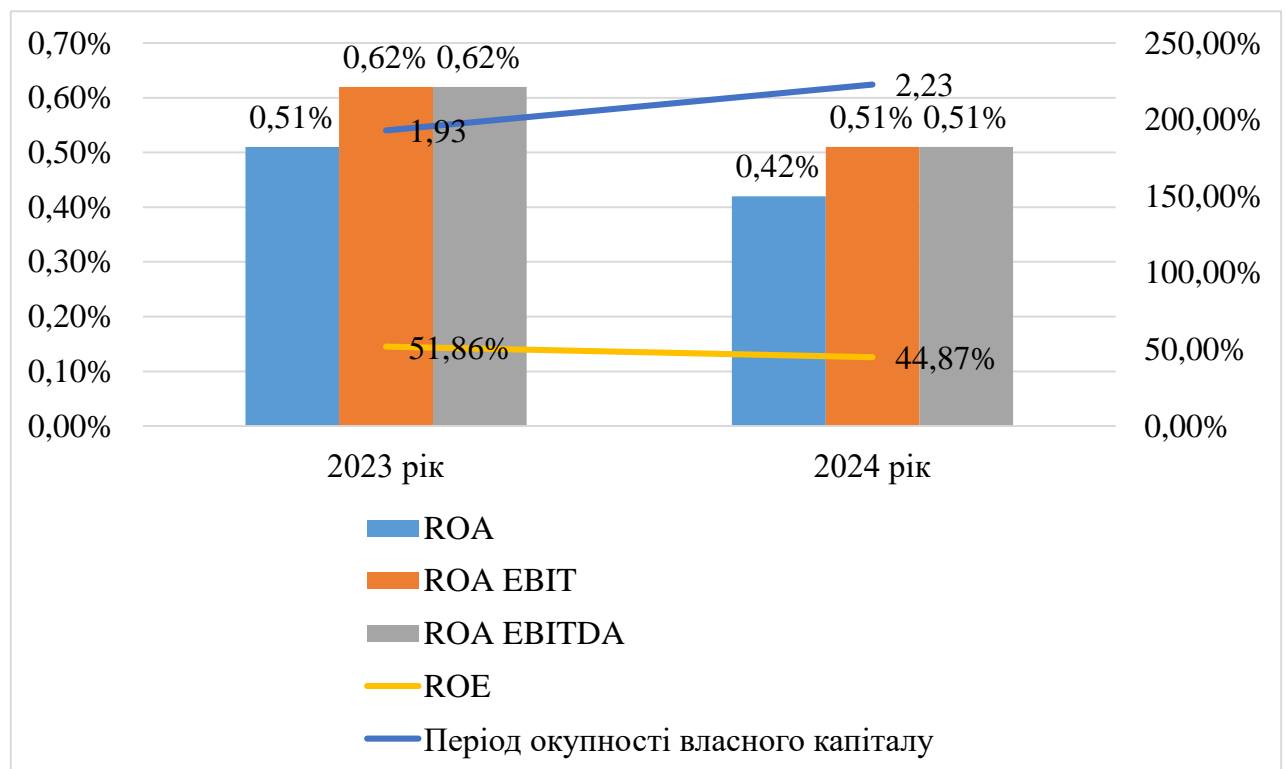
Джерело: розраховано на основі звітності підприємства (Додатки В-Е)

З табл. 2.12 можна зробити висновок, що частка основних засобів у структурі активів у 2023 році зменшилася з 3% до 1%, але у 2024 році частково відновилася до 2%, що свідчить про зниження інвестицій у довгострокові активи на 33,33% за два роки.

Коефіцієнт оновлення основних фондів – характеризує частку нових, введених в експлуатацію у звітному періоді основних фондів у складі усіх основних фондів, наявних на кінець звітного періоду

Коефіцієнт зносу основних засобів скоротився з 0,86 у 2022 р. до 0,09 у 2023 р., проте вже у 2024 р. зріс до 0,88, тобто фактично повернувся до початкового рівня, продемонструвавши стрибок на 877,78% за рік. Показник мобільності активів, що відображає частку оборотних активів, навпаки, у 2023 р. значно зріс на 124,74% – з 29,39% до 66,05%, але у 2024 р. знизився на 24,95% до 49,57%, що свідчить про зменшення ліквідної частини.

Зміна показників ефективності та періоду окупності капіталу ПП «ОВІС» в 2023-2024 рр. представлена на рис. 2.6.

Рис. 2.6. Зміна показників ефективності та періоду окупності капіталу ПП «ОВІС» в 2023-2024 рр.

Джерело: розраховано на основі звітності підприємства (Додатки В-Е)

З показників рис. 2.6 можна зробити висновок, що у 2024 році показники ефективності використання капіталу ПП «ОВІС» дещо погіршилися порівняно з 2023 роком. Рентабельність активів (ROA) знизилася з 0,51% до 0,42%, а рентабельність активів за показниками EBIT та EBITDA – з 0,62% до 0,51%.

Також спостерігається зменшення рентабельності власного капіталу (ROE) з 51,86% до 44,87%, що свідчить про зниження прибутковості використання власних ресурсів. У результаті період окупності власного капіталу зріс з 1,93 до 2,23 року, що вказує на уповільнення віддачі на інвестований капітал.

Таким чином, можна зробити висновок про переважання неформалізованого підходу до управління капіталом із домінуванням нерозподіленого прибутку у структурі власного капіталу ПП «ОВІС» у 2022–2024 роках. Структура фінансування підприємства базується насамперед на короткострокових мобільних зобов'язаннях, що свідчить про залежність від поточних джерел коштів і обмежену роль довгострокового капіталу. Незначні коливання обсягів власного капіталу та зареєстрованого капіталу, а також зменшення питомої ваги довгострокових джерел у загальній структурі, свідчать про потребу в посиленні фінансової автономії підприємства.

У структурі майна простежується зниження частки виробничої складової та основних засобів, що супроводжується високою мобільністю активів, зумовленою значною часткою грошових коштів. Водночас зміни у ступені зносу та оновлення основних засобів засвідчують нестабільність у політиці інвестування в матеріально-технічну базу.

Зазначені тенденції вказують на необхідність удосконалення системи управління капіталом з орієнтацією на підвищення частки власних джерел фінансування і зростання інвестиційної спроможності підприємства.

2.3. Аналіз ефективності управління капіталом ПП «ОВІС» у 2022-2024 роках

У сучасних умовах господарювання ефективне регулювання, прогнозування та планування стали ключовими інструментами забезпечення стабільного функціонування підприємств, зокрема в логістичній сфері. Для

транспортно-логістичного підприємства ПП «ОВІС» ці управлінські функції мають особливе значення через необхідність постійної адаптації до змін у зовнішньому середовищі, таких як коливання вартості пального, сезонні зміни попиту, воєнний стан та непередбачувані політичні чинники.

Динаміка показників фінансової стійкості ПП «ОВІС» у 2022-2024 рр. представлена в табл. 2.14.

Таблиця 2.14

Динаміка показників фінансової стійкості ПП «ОВІС» у 2022-2024 рр.

Показники	Рік			Абсолютне відхилення, +,-		
	2022	2023	2024	2023 / 2022	2024 / 2023	2024 / 2022
Власні обігові кошти, тис. грн.	-236,8	-66,7	-126,8	170,1	-60,1	110
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	-0,02	-0,01	-0,01	0,01	0	0,01
Маневреність власних оборотних коштів	-1,44	-4,79	-0,15	-3,35	4,64	1,29
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами запасів	-0,03	-0,01	-0,01	0,02	0	0,02
Коефіцієнт фінансової автономії	0,01	0,01	0,01	0	0	0
Коефіцієнт фінансової залежності	99,07	104,79	108,55	5,72	3,76	9,48
Коефіцієнт фінансового левериджу	98,07	103,79	107,55	5,72	3,76	9,48
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-2,26	-0,56	-1,15	1,7	-0,59	1,11
Коефіцієнт короткострокової заборгованості	1	1	1	0	0	0
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,01	0,01	0,01	0	0	0
Коефіцієнт мобільності активів	29,39	66,05	49,57	36,66	-16,48	20,18

Джерело: розраховано на основі звітності підприємства (Додатки В-Е)

З табл. 2.14 можна зробити висновок, про коливання у використанні власних обігових коштів, які зросли з мінус 236,8 тис. грн у 2022 році до мінус 66,7 тис. грн у 2023 р., але в 2024 р. знову знизилися до мінус 126,8 тис. грн, що дає абсолютне коливання в межах 110 тис. грн. Коефіцієнти забезпечення оборотних активів власними коштами залишалися стабільними на рівні мінус 0,01, а маневреність власних оборотних коштів зазнала коливань, досягнувши мінус 4,79 у 2023 р. і покращившись до -0,15 у 2024 р.

Показник коефіцієнта фінансової автономії залишився незмінним 0,01, тоді як коефіцієнти фінансової залежності та фінансового левериджу поступово зростали, збільшившись відповідно до 108,55 та 107,55 у 2024 р.

Водночас коефіцієнт маневреності власного капіталу продемонстрував змінність: з мінус 2,26 у 2022 році покращився до мінус 0,56 у 2023 році, а у 2024 році знизився до мінус 1,15. Коефіцієнт короткострокової заборгованості залишався стабільним на рівні 1 протягом усіх трьох років. Показник коефіцієнта фінансової стійкості залишався незмінним на позначці 0,01. Коефіцієнт мобільності активів значно зріс у 2023 році до 66,05%, але у 2024 році знизився до 49,57%, що про зменшення ліквідної частини.

Визначення типу фінансової стійкості ПП «ОВІС» у 2022-2024 рр. проведено в табл. 2.15.

Таблиця 2.15

Визначення типу фінансової стійкості ПП «ОВІС» у 2022-2024 рр., тис.

грн.

Показники	Рік			Абсолютне відхилення, +,-		Відносне відхилення, %		
	2022	2023	2024	2023 / 2022	2024 / 2023	2023 / 2022	2024 / 2023	2024 / 2022
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Власний капітал та резерви	104,8	118,5	110,6	13,7	-7,9	13,07	-6,67	5,53
Необоротні активи	341,6	185,2	237,4	-156,4	52,2	-45,78	28,19	-30,5
Власні обігові кошти	-236,8	-66,7	-126,8	170,1	-60,1	-71,83	90,1	-46,45
Наявність власних обігових коштів та довгострок. джерел для фінансування запасів	-236,8	-66,7	-126,8	170,1	-60,1	-71,83	90,1	-46,45
Короткострокові зобов'язання	10277,7	12299,2	11895,5	2021,5	-403,7	19,67	-3,28	15,74
Наявність власних обігових коштів, короткострок. да довгострок. джерел фінансування запасів	10040,9	12232,5	11768,7	2191,6	-463,8	21,83	-3,79	17,21
Загальна сума запасів	6869	8873,7	8649,7	2004,7	-224	29,18	-2,52	25,92

Продовження табл. 2.15

Надлишок (+), недостача власних обігових коштів для формування запасів	-7105,8	-8940,4	-8776,5	-1834,6	163,9	25,82	-1,83	23,51
Надлишок (+), недостача власних обігових коштів та довгострок. Джерел формування запасів	-7105,8	-8940,4	-8776,5	-1834,6	163,9	25,82	-1,83	23,51

Джерело: розраховано на основі звітності підприємства (Додатки В-Е)

З табл. 2.15 можна зробити висновок, що власний капітал і резерви зросли з 104,8 тис. грн у 2022 р. до 118,5 тис. грн у 2023 р., а у 2024 р. трохи знизилися до 110,6 тис. грн. Водночас необоротні активи значно скоротилися у 2023 р. на 45,78%, але частково відновилися у 2024 р. зростанням на 28,19%. Власні обігові кошти залишалися негативними в усі три роки, проте в 2023 р. їх недостача значно зменшилася порівняно з 2022 р., хоча у 2024 р. знову зросла. Короткострокові зобов'язання зросли у 2023 р. на 19,67% і трохи знизилися у 2024 р..

Недостатність власних обігових коштів для формування запасів збільшилася у 2023 р., а у 2024 р. трохи зменшилася, що свідчить про проблеми з фінансуванням оборотних активів за рахунок власних коштів. Загалом, ПП «ОВІС» має нестійкий тип фінансової стійкості, що потребує підвищення ефективності управління капіталом і зменшення залежності від короткострокових зобов'язань.

Управління діяльністю ПП «ОВІС» здійснюється шляхом розробки внутрішніх інструкцій, застосування чинної нормативно-правової бази та оперативного впливу на логістичні й фінансові процеси, що охоплюють обсяги перевезень, ціноутворення, закупівлі ресурсів та управління трудовими витратами. Значну роль відіграє системний моніторинг показників ефективності, що дозволяє оперативно коригувати управлінські рішення, зокрема щодо маршрутів або договірних умов.

**Показники ефективності управління капіталом ПП «ОВІС» у 2022-2024
рр., тис. грн.**

Показники	2022 р.	2023 р.	2024 р.	Абсолютний приріст (відхилення), +/-
Коефіцієнт оборотності капіталу (активів)	0,73	0,63	0,9	0,17
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	72,66	65,88	94,52	21,86
Коефіцієнт оборотності позичкового капіталу	0,74	0,64	0,91	0,17
Рентабельність всього капіталу (активів), %	0,45	0,51	0,42	-0,0003
Рентабельність власного капіталу, %	44,56	51,86	44,87	0,0031

Джерело: розраховано на основі звітності підприємства (Додатки В-Е)

З табл. 2.16 можна зробити висновок, що коефіцієнт оборотності активів зріс із 0,73 у 2022 р. до 0,9 у 2024 р., що свідчить про покращення використання ресурсів підприємства, аналогічно зросла оборотність позикового капіталу з 0,74 до 0,91.

Найбільш помітним є зростання оборотності власного капіталу – з 72,66 у 2022 р. до 94,52 у 2024 р., що означає підвищення ефективності залучення власних ресурсів на 21,86 пункту. Водночас рентабельність активів, попри збільшення у 2023 р. до 0,51 %, у 2024 р. знизилася до 0,42%, а рентабельність власного капіталу після пікового значення у 2023 р. (51,86%) зменшилася до 44,87%, що свідчить про певне зниження віддачі від вкладень власників.

Прогнозування в ПП «ОВІС» розглядається як один із головних елементів стратегічного та тактичного менеджменту.

Основними напрямками прогнозування є визначення сезонних змін у попиті на перевезення, оцінка вартості палива та запасних частин, ризику постачань і конкуренції, а також перспективи зростання обсягів замовлень. Для цього активно використовуються як ретроспективні показники, так і поточна динаміка фінансових результатів.

Планування на підприємстві здійснюється на декількох рівнях – від оперативного до стратегічного – із чітким розмежуванням завдань і ресурсів. Поточне планування передбачає формування графіків доставок та ефективний розподіл транспортних засобів. На тактичному рівні формуються місячні та квартальні бюджети, визначаються обсяги закупівель. Стратегічне планування спрямоване на освоєння нових логістичних напрямів, впровадження цифрових технологій та оновлення технічної бази.

Річні фінансові плани враховують усі основні витрати – на паливо, оплату праці, ремонт – та дозволяють спрогнозувати очікуваний прибуток. Поряд із цим здійснюється аналіз рентабельності маршрутів, оптимізація логістичних ланцюгів, зменшення непродуктивних витрат і розширення клієнтської бази, що сприяє зміцненню позицій ПП «ОВІС» на ринку.

Модель Дюпона виходить із класичної трифакторної моделі, додаючи до неї два додаткові компоненти. Вона розкладає рентабельність власного капіталу (ROE) на п'ять ключових факторів, дозволяючи точніше визначити причини її зміни. Оцінка факторів рентабельності ПП «ОВІС» за п'ятифакторною моделлю представлена в табл. 2.17.

Таблиця 2.17

Оцінка факторів рентабельності ПП «ОВІС» за 5-тифакторною моделлю

Показники	Рік			Абсолютне відхилення, +,-		Відносне відхилення, %		
	2022	2023	2024	2023 / 2022	2024 / 2023	2023 / 2022	2024 / 2023	2024 / 2022
Чистий прибуток	46,7	57,9	51,4	11,2	-6,5	23,98	-11,23	10,06
Власний капітал	104,8	118,5	110,6	13,7	-7,9	13,07	-6,67	5,53
ЕВТ	56,9	70,6	62,7	13,7	-7,9	24,08	-11,19	10,19
ЕВІТ	56,9	70,6	62,7	13,7	-7,9	24,08	-11,19	10,19
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	7613,9	7807,2	10827,7	193,3	3020,5	2,54	38,69	42,21
Активи	10382,5	12417,7	12006,1	2035,2	-411,6	19,6	-3,31	15,64

Джерело: розраховано на основі звітності підприємства (Додатки В-Е)

З табл. 2.16 можна зробити висновок, що чистий прибуток підприємства у 2023 році зріс на 11,2 тис. грн (на 23,98%) порівняно з 2022 роком, однак у 2024 році зменшився на 6,5 тис. грн (на 11,23%) і становив 51,4 тис. грн.

Водночас власний капітал зростав у 2023 році на 13,07%, а вже у 2024-му скоротився на 6,67%, до 110,6 тис. грн. Подібну динаміку демонструють показники ЕВІТ і ЕВТ, які у 2023 році зросли на 13,7 тис. грн (на 24,08%), а в 2024 році скоротилися на 7,9 тис. грн (на 11,19%). Активи зросли з 10382,5 тис. грн у 2022 році до 12417,7 тис. грн у 2023-му (+19,6%), але у 2024 році зменшились на 3,31%.

Найбільше зростання продемонстрував чистий дохід від реалізації продукції: з 7613,9 тис. грн у 2022 році до 10 827,7 тис. грн у 2024 році (+42,21%), що свідчить про суттєве покращення ділової активності підприємства, попри скорочення прибутку в останньому періоді. Таким чином, зростання виручки не супроводжувалось еквівалентним збільшенням прибутку, що свідчить про необхідність аналізу витрат і підвищення операційної ефективності.

Вплив факторів на рентабельність ПП «ОВІС» у 2022-2024 рр. розглянуто в табл. 2.18.

Таблиця 2.18

Вплив факторів на рентабельність ПП «ОВІС» у 2022-2024 рр.

Показники	Рік			Абсолютне відхилення, +,-		
	2022	2023	2024	2023 / 2022	2024 / 2023	2024 / 2022
Податковий тягар	0,82	0,82	0,82	0	0	0
Тягар відсотків	1	1	1	0	0	0
Операційна рентабельність	0,01	0,01	0,01	0	0	0
Співвідношення виручки до активів	0,73	0,63	0,9	-0,1	0,27	0,17
Коефіцієнт фінансового важеля	99,07	104,79	108,55	5,72	3,76	9,48
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,45	0,49	0,46	0,04	-0,03	0,01

Джерело: розраховано на основі звітності підприємства (Додатки В-Е)

З табл. 2.18 можна зробити висновок, що податковий тягар зберігався на рівні 0,82, а тягар відсотків залишався незмінним (1,0), що свідчить про відсутність кредитної активності або залучення позикового капіталу. Операційна рентабельність упродовж усього періоду становила 0,01, тобто прибуток на одиницю виручки залишався низьким. Коефіцієнт фінансового важеля зріс з 99,07 у 2022 році до 108,55 у 2024 році, що вказує на посилення залежності від позикових джерел.

Коефіцієнт рентабельності власного капіталу досяг максимуму у 2023 році (0,49), після чого зменшився до 0,46 у 2024 році, що підтверджує нестабільність прибутковості власного капіталу та відсутність значного ефекту фінансового левериджу, незважаючи на його зростання. Співвідношення виручки до активів збільшилось із 0,63 у 2023 році до 0,9 у 2024 році, що вказує на поліпшення ефективності використання активів.

Оцінка змін факторів у 2023-2024 роках демонструє, що податковий тягар і тягар відсотків залишалися стабільними, що не створювало додаткового фінансового навантаження на прибуток (табл. 2.19).

Таблиця 2.19

Оцінка впливу факторів на рентабельність ПП «ОВІС» у 2022-2024 рр.

Показники	Рік		Абсолютний приріст (відхилення), +,-
	2023	2024	2024 / 2023
Податковий тягар	0	0	0
Тягар відсотків	0	0	0
Операційна рентабельність	0,09	-0,1	-0,19
Співвідношення виручки до активів	-0,08	0,08	0,16
Коефіцієнт фінансового важеля	0,03	0,04	0,01

Джерело: розраховано на основі звітності підприємства (Додатки В-Е)

Динаміка операційної рентабельності забезпечила зміну $ROE = (46,7 / 56,9) * (56,9 / 56,9) * (56,9 / 7613,9) * (7613,9 / 10382,5) * (10382,5 / 104,8) -$

$$(46,7 / 56,9) * (56,9 / 56,9) * (56,9 / 7613,9) * (7613,9 / 10\ 382,5) * (10382,5 / 104,8) = -0,1$$

Варіація співвідношення виручки до суми активів ПП «ОВІС» привела до відхилення $ROE = (46,7 / 56,9) * (56,9 / 56,9) * (56,9 / 7613,9) * (7613,9 / 10382,5) * (10382,5 / 104,8) - (46,7 / 56,9) * (56,9 / 56,9) * (56,9 / 7613,9) * (7613,9 / 10382,5) * (10382,5 / 104,8) = 0,08$

Зміна співвідношення всього капіталу до власного ПП «ОВІС» забезпечило зростання $ROE = (46,7 / 56,9) * (56,9 / 56,9) * (56,9 / 7\ 613,9) * (7613,9 / 10382,5) * (10382,5 / 104,8) - (46,7 / 56,9) * (56,9 / 56,9) * (56,9 / 7613,9) * (7613,9 / 10382,5) * (10382,5 / 104,8) = 0,04$

З табл. 2.19 можна зробити висновок, що операційна рентабельність змінилася негативно з 0,09 у 2023 році до -0,1 у 2024 році, що свідчить про зниження ефективності основної діяльності.

Співвідношення виручки до активів зросло на 0,16, що свідчить про зростання ділової активності та ефективніше використання активів підприємства. Коефіцієнт фінансового важеля збільшився незначно – лише на 0,01, отже, вплив цього фактора на зміну рентабельності був мінімальним. У цілому, ключовим негативним фактором стало погіршення операційної рентабельності, тоді як зростання виручки дещо пом'якшило цей ефект.

Таким чином, ПП «ОВІС» демонструвало активну діяльність, що виражалося у стабільному зростанні чистого доходу, збільшенні обсягів перевезень і помірному зростанні активів. Прогнозування, регулювання та планування на рівні стратегічного й тактичного менеджменту дали змогу оперативно реагувати на виклики зовнішнього середовища.

Попри позитивні зрушення, спостерігається ряд суттєвих викликів, зокрема – нестабільність показників фінансової стійкості та низький рівень забезпечення оборотних активів власними коштами. Показники рентабельності залишаються залежними від зростання витрат, тоді як прибутковість не завжди зростає пропорційно до доходу. Операційна

рентабельність є вкрай низькою, що свідчить про недостатню ефективність основної діяльності.

У довгостроковій перспективі ПП «ОВІС» потребує посилення контролю за витратами, оптимізації логістичних процесів, підвищення фінансової автономії та зменшення залежності від короткострокових зобов'язань, що сприятиме формуванню стабільної та стійкої системи управління капіталом.

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ НА ПП «ОВІС»

3.1. Виявлення проблем та ризиків в управлінні капіталом підприємства

Ефективне управління капіталом під час війни стає критично важливим для забезпечення фінансової стійкості та адаптації до нових реалій бізнес-середовища. В умовах підвищених ризиків – таких як загроза втрати активів, коливання валютних курсів, руйнування постачальних ланцюгів і політична нестабільність – підприємства мають бути здатними оперативно реагувати на зміни та застосовувати гнучкі фінансові стратегії, що передбачає розробку сценарного планування, оптимізацію витрат, переорієнтацію ресурсів і мінімізацію залежності від зовнішніх факторів. Водночас особливої уваги потребує забезпечення ліквідності та збереження інвестиційного потенціалу навіть за умов обмеженого доступу до зовнішніх джерел фінансування.

Окрім стратегічного планування, важливим елементом управління капіталом в умовах воєнного стану є постійний моніторинг макроекономічних і політичних змін. Здатність компанії своєчасно адаптувати фінансову модель до нових викликів забезпечує не лише збереження стабільності, а й конкурентну перевагу. В умовах високої невизначеності та нестабільності ринків ефективне управління капіталом повинно поєднувати короткострокову гнучкість із довгостроковим стратегічним баченням, забезпечуючи таким чином не лише виживання бізнесу, а й його розвиток у післявоєнній перспективі.

Протягом 2022-2024 років ПП «ОВІС» демонструє переважно неформалізований підхід до управління капіталом, де ключову роль у фінансуванні відіграє нерозподілений прибуток. Фінансова структура компанії характеризується значною залежністю від короткострокових

мобільних зобов'язань, що виникають переважно внаслідок діяльності на внутрішньому ринку та формування кредиторської заборгованості перед постачальниками, що свідчить про обмежену роль довгострокового капіталу та потребу в посиленні фінансової автономії.

Динаміка власного капіталу ПП «ОВІС» за аналізований період є позитивною, зростаючи з 104,8 тис. грн у 2022 році до 110,6 тис. грн у 2024 році. Зареєстрований (пайовий) капітал залишався стабільним, тоді як нерозподілений прибуток демонстрував коливання: значне зростання у 2023 році та подальше зниження у 2024 році. Це відобразилося і на структурі власного капіталу, де частка нерозподіленого прибутку зросла у 2023 році, а потім дещо зменшилася, підтверджуючи зміщення фокусу на внутрішні джерела фінансування з подальшим коригуванням.

Аналіз майнового стану підприємства виявив зростання загальної вартості активів, проте зі зміною їхньої структури. Спостерігається домінування розрахунково-грошової складової, що свідчить про високу ліквідність активів. Водночас, виробнича частина майна та частка основних засобів у активах скоротилися, що може вказувати на зниження інвестицій у матеріально-технічну базу. Коефіцієнт зносу основних засобів, після значного зниження у 2023 р., майже повернувся до початкового рівня у 2024 р., що свідчить про нестабільність у політиці оновлення основних фондів.

Аналіз фінансової динаміки ПП «ОВІС» за період 2022–2024 років дозволяє виокремити низку структурних дисбалансів і ризиків, пов'язаних із формуванням і використанням джерел фінансування (рис. 3.1).

З показників рис. 3.1 можна підсумувати, що зареєстрований (пайовий) капітал протягом усього досліджуваного періоду залишався незмінним, що свідчить про відсутність додаткових внесків з боку засновників або рекапіталізації. Така стабільність, попри свою позитивну інтерпретацію з точки зору корпоративного управління, одночасно обмежує фінансову гнучкість підприємства, особливо щодо реалізації масштабних інвестиційних проєктів чи розширення операційної діяльності.

Власний капітал	• Незмінність зареєстрованого капіталу
Нерозподілений прибуток	• Зниження на 11,19% у 2024 році
Позиковий капітал	• Зростання короткострокових зобов'язань на 15,74%
Грошові кошти	• Зменшення частки на 0,45% у структурі активів
Виробничі активи	• Скорочення на 32,63% за три роки
операційна рентабельність	• Стабільно низький рівень – 0,01%
Коефіцієнт обіговості активів	• Коливання (2023 рік 0,63 → 2024: 0,9)
Фінансовий важіль	• Зростання з 99,07 до 108,55
ROE (рентабельність власного капіталу)	• Нестабільна динаміка (зростання у 2023, зниження у 2024)

Рис. 3.1. Проблеми та ризики в управлінні капіталом ПП «ОВІС»

Джерело: розраховано на основі звітності підприємства (Додатки В-Е)

З показників рис. 3.2 можна підсумувати, що у структурі власного капіталу найбільш динамічним елементом був нерозподілений прибуток, проте його нестабільність викликає занепокоєння. У 2023 році цей показник зріс на 24,08%, що свідчить про прибуткову діяльність підприємства, однак у 2024 році спостерігалось його зниження на 11,19%, або на 7,9 тис. грн, що зумовило незначне загальне зростання власного капіталу за три роки – лише на 5,53%.

Оскільки нерозподілений прибуток є основним джерелом внутрішнього фінансування, така динаміка свідчить про потенційне погіршення фінансової самостійності.

Причини зменшення прибутку – зокрема, зниження доходів, зростання витрат або зміна дивідендної політики – потребують окремого аналітичного розгляду. Водночас мобільні зобов'язання короткострокового характеру продемонстрували зростання на 19,67% у 2023 році та незначне зниження на 3,28 % у 2024 році, що в сукупності становить приріст у 15,74%.

Така динаміка є показником активного залучення позикового капіталу, що, у разі перевищення оптимального рівня, створює ризики зниження ліквідності та зростання фінансових зобов'язань, особливо за умови обмеженого прибуткового потенціалу підприємства.

У структурі майна приватного підприємства «ОВІС» простежується суперечлива динаміка змін, незначне скорочення питомої ваги розрахунково-грошових засобів до 2024 року на 0,45% порівняно з 2022 роком може бути індикатором певних труднощів в управлінні грошовими потоками. Враховуючи, що ці активи забезпечують ліквідність і здатність підприємства виконувати поточні зобов'язання, таке зменшення є небажаним із фінансової точки зору.

Особливо несприятливою є динаміка виробничої частини активів підприємства. За трирічний період її обсяг скоротився на 32,63%, причому найбільш помітне падіння зафіксовано у 2023 році – на 48,98%. Така ситуація може свідчити про проблеми із оновленням основних засобів, зниження виробничих потужностей або про зміну стратегічної орієнтації підприємства, зокрема щодо згортання операційної діяльності.

Незважаючи на часткове зростання цієї складової у 2024 році на 32,04%, воно не компенсує попереднього скорочення, що свідчить про зниження виробничої бази та, відповідно, обмеження операційного потенціалу й можливостей для масштабування діяльності досліджуваного підприємства.

Аналіз вартості капіталу та рентабельності ПП «ОВІС» свідчить про наявність низки фінансових ризиків, які можуть обмежувати інвестиційні можливості підприємства в середньостроковій перспективі. Середньозважена вартість капіталу (WACC) демонструє незначне зниження – з 8,27% у 2022 році до 8,26% у 2024 році, така стабільність не гарантує відсутності структурних проблем. При зміні співвідношення між власним і позиковим капіталом або за умов зростання вартості боргових ресурсів можливе зростання WACC, що негативно позначиться на рентабельності інвестованого капіталу.

Аналіз рентабельності за п'ятифакторною моделлю виявляє системні проблеми. Операційна рентабельність залишається стабільно низькою – на рівні 0,01% протягом усього періоду, що вказує на вкрай обмежену здатність підприємства генерувати прибуток з операційної діяльності, що є наслідком надмірних операційних витрат, недостатньої ціни реалізації продукції або неефективності бізнес-процесів.

Співвідношення виручки до активів демонструє коливання: після зниження у 2023 році до 0,63, показник у 2024 році зріс до 0,9, що є позитивним сигналом. Однак така нестабільність свідчить про нерівномірність у використанні активів, імовірно пов'язану з проблемами виробничого характеру чи реалізаційною діяльністю.

Коефіцієнт фінансового важеля зростав упродовж трьох років – з 99,07 у 2022 році до 108,55 у 2024 році – що свідчить про підвищення частки позикового капіталу у структурі фінансування. Така тенденція вказує на посилення фінансових ризиків і потенційно погіршує платоспроможність підприємства в умовах зміни ринкових умов або зростання вартості кредитного ресурсу.

Рентабельність власного капіталу (ROE) демонструє нерівномірну динаміку: зростання у 2023 році на 0,04 одиниці змінилося зниженням на 0,03 у 2024 році.

Загалом, попри невелике сумарне зростання за період, нестабільність ROE свідчить про відсутність сталої позитивної тенденції в ефективності використання власного капіталу, що, ймовірно, є наслідком зниження прибутковості та низької операційної рентабельності.

Отже, система управління капіталом ПП «ОВІС» характеризується наявністю комплексу проблемних аспектів, що генерують підвищені фінансові ризики та ускладнюють забезпечення сталого розвитку підприємства. До ключових викликів належить уповільнене зростання обсягу власного капіталу, що обмежує інвестиційні можливості та стратегічну гнучкість підприємства. Структура залученого капіталу демонструє надмірну орієнтацію на короткострокові зобов'язання, що зумовлює зростання ризику неплатоспроможності в умовах коливань грошових потоків.

Динаміка виробничої складової активів свідчить про її скорочення та нераціональне використання, що негативно позначається на виробничій спроможності та конкурентному потенціалі суб'єкта господарювання. Крім того, низький рівень операційної рентабельності в поєднанні зі зростанням коефіцієнта фінансового левериджу підвищує загрозу зниження фінансової стійкості та зменшення прибутковості власного капіталу. У цих умовах доцільним є перегляд фінансової стратегії підприємства з акцентом на нарощування власного капіталу, диверсифікацію джерел фінансування, підвищення ефективності операційної діяльності та раціоналізацію структури активів.

3.2. Оптимізація структури капіталу на основі середньозваженої вартості капіталу (WACC)

Оптимізація структури капіталу є ключовим інструментом забезпечення фінансової стійкості підприємств, особливо в періоди нестабільності, як-от під час воєнного стану. Ефективне поєднання власного і

позикового капіталу дозволяє не лише знизити фінансові ризики, але й підвищити інвестиційну привабливість бізнесу. Підприємства, які оперативнo переглядають свою фінансову модель відповідно до змін ринкового середовища, мають більше шансів адаптуватися до нових умов, мінімізувати втрати та забезпечити безперервність операційної діяльності. Військові дії в Україні посилюють залежність компаній від позикового фінансування, що ускладнило підтримання стабільної структури капіталу і підвищило навантаження на бізнес.

Метою вдосконалення структури капіталу є пошук такого співвідношення між боргом та власним капіталом, при якому значення WACC буде мінімальним, забезпечуючи максимальну вартість підприємства для його власників. Оскільки позиковий капітал, як правило, є дешевшим за власний (завдяки меншому ризику для кредиторів та можливості податкових відрахувань на відсотки), його включення до структури капіталу може знизити WACC. Однак, надмірне використання боргу збільшує фінансовий ризик підприємства, що, своєю чергою, може підвищити вартість як позикового, так і власного капіталу, зводячи нанівець початкову економію.

Оцінка факторів рентабельності ПП «ОВІС» за п'ятифакторною моделлю у 2025-2026 рр. представлена в табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Оцінка факторів рентабельності ПП «ОВІС» за п'ятифакторною моделлю у 2025-2026 рр.

Показники	2024 (факт)	2025 (прогноз)	2026 (прогноз)
Чистий прибуток, тис. грн	51,4	45,7	40,7
Власний капітал, тис. грн	110,6	117,5	123,6
ЕВТ, тис. грн	62,7	55,8	49,6
ЕВІТ (ЕВІТ), тис. грн	62,7	55,8	49,6
Чистий дохід, тис. грн	10827,7	11910,5	13101,6
Активи, тис. грн	12006,1	13206,7	14527,3

Джерело: розраховано на основі звітності підприємства (Додатки В-Е)

З табл. 3.1 можна підсумувати, що прогнозовано у 2025-2026 р, чистий прибуток ПП «ОВІС» зменшиться з 51,4 тис. грн у 2024 році до 45,7 тис. грн у 2025 та 40,7 тис. грн у 2026 році. Власний капітал, навпаки, збільшиться з 110,6 тис. грн у 2024 році до 117,5 тис. грн у 2025 та 123,6 тис. грн у 2026 році. Активи прогнозовано зростуть з 12006,1 тис. грн у 2024 до 13206,7 тис. грн у 2025 та 14527,3 тис. грн у 2026 році. Чистий дохід також має тенденцію до збільшення – від 10827,7 тис. грн у 2024 році до 13101,6 тис. грн у 2026 році.

Прогноз впливу факторів на рентабельність ПП «ОВІС» у 2025-2026 рр. розглянуто в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Прогноз впливу факторів на рентабельність ПП «ОВІС» у 2025-2026 рр.

Фактор	2024 (факт)	2025 (прогноз)	2026 (прогноз)
Податковий тягар	0,82	0,82	0,82
Тягар відсотків	1,00	1,00	1,00
Операційна рентабельність	0,01	0,01	0,01
Співвідношення виручки до активів	0,90	0,90	0,90
Коефіцієнт фінансового важеля	108,55	110,0	112,0
Рентабельність власного капіталу	0,46	0,45	0,44

Джерело: розраховано на основі звітності підприємства (Додатки В-Е)

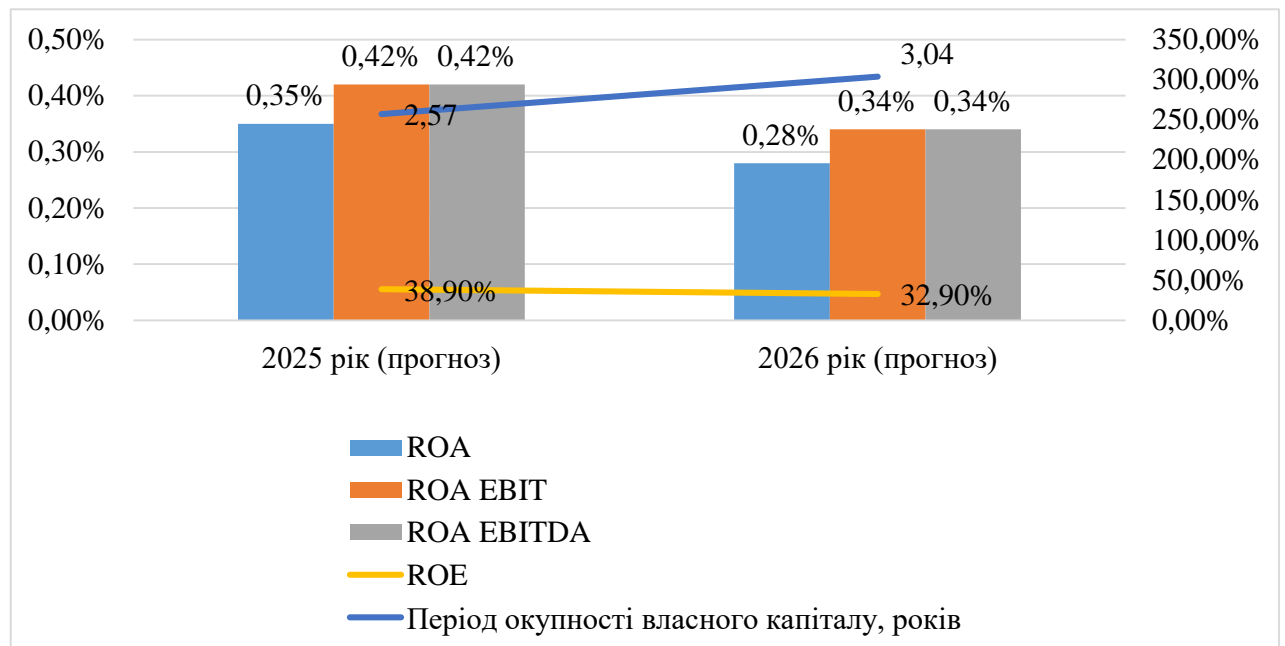
З табл. 3.2 можна підсумувати, що операційна рентабельність та податковий тягар залишаються стабільними на рівні 0,01 та 0,82 відповідно, а коефіцієнт фінансового важеля зростає з 108,55 у 2024 році до 112,0 у 2026, що свідчить про підвищення фінансових ризиків. Рентабельність власного капіталу має невеликий спад – з 46% у 2024 до 44% у 2026 році.

Зміна показників ефективності та періоду окупності капіталу ПП «ОВІС» в 2025-2026 рр. представлена на рис. 3.2.

З показників рис. 3.2 можна підсумувати, що ROA прогнозується знизитися з 0,42% у 2024 році до 0,35% у 2025 та 0,28% у 2026 році,

аналогічно зменшаться ROA EBIT і ROA EBITDA з 0,51% до 0,42% та 0,34% відповідно. ROE знизиться з 44,87% у 2024 до 38,9% у 2025 та 32,9% у 2026 р.

При цьому період окупності власного капіталу подовжиться з 2,23 років у 2024 році до 3,04 років у 2026 році, що вказує на зростаючу тривалість повернення інвестицій і потребує уваги з боку управління для покращення рентабельності.

**Рис. 3.2. Зміна показників ефективності та періоду окупності капіталу
ПП «ОВІС», прогноз на 2025-2026 рр.**

Джерело: розраховано на основі звітності підприємства (Додатки В-Е)

Прогнозована на 2025-2026 рр. середньозважена вартість капіталу ПП «ОВІС» на 2025-2026 рр. представлена в табл. 3.3. З табл. 3.3 можна підсумувати, прогноз середньозваженої вартості капіталу (WACC) для ПП «ОВІС» на 2025-2026 роки свідчить про незначне зниження цього показника, від 12,47% у 2024 році до 12,45% у 2026 році. Це зумовлено тим, що частка власного капіталу в загальному капіталі підприємства збільшується з 0,92% у 2024 році до 1,01% у 2026 році, хоча більша частка позикових коштів

продовжує домінувати. Вартість капіталу не змінюється суттєво через стабільні ставки на власний капітал та боргові зобов'язання, що забезпечує мінімальні коливання WACC у прогнозованому періоді.

Таблиця 3.3

Середньозважена вартість капіталу ПП «ОВІС», прогноз на 2025-2026 рр. (без впровадження змін на підприємстві)

Рік	Власний капітал (E)	Зобов'язання (D)	Загальний капітал (V)	E/V	D/V	WACC= (E/V)*Re+ D/V *Rd*(1-T)
2024	110,6	11895,5	12006,1	0,92%	99,08%	(0,0092 *0,25) + (0,9908 *0,15 *0,82) =12,47%
2025	117,5	12014,5	12132,0	0,97%	99,03%	(0,0097 *0,25) + (0,9903 *0,15 *0,82) =12,46%
2026	123,6	12134,6	12258,2	1,01%	98,99%	(0,0101 *0,25) + (0,9899 *0,15 *0,82) =12,45%

Джерело: розраховано на основі звітності підприємства (Додатки В-Е)

Прогноз динаміки середньозваженої вартості капіталу (WACC) для ПП «ОВІС» на 2024-2026 роки показує незначне зниження цього показника, з 12,47% у 2024 році до 12,45% у 2026 році, що відповідає зміні частки власного капіталу і зобов'язань у структурі капіталу (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Прогноз динаміки середньозважена вартість капіталу ПП «ОВІС»

Показники	2024 (факт)	2025 (прогноз)	2026 (прогноз)	Абсолютне відхилення 2026/2024 рр., +,-
Власний капітал, тис. грн (E)	110,6	117,5	123,6	+13,0
Зобов'язання, тис. грн (D)	11895,5	12014,5	12134,6	+239,1
Загальний капітал (V), тис. грн	12006,1	12132,0	12258,2	+252,1
ЕВІТ, тис. грн	240,90	240,84	265,90	+25,00
WACC, %	12,47%	12,46%	12,45%	-0,02
ЕВІТ / WACC	1931,84	1932,91	2135,74	+203,90

Джерело: розраховано на основі звітності підприємства (Додатки В-Е)

Власний капітал збільшиться на 13 тис. грн, зобов'язання – на 239,1 тис. грн, а загальний капітал зросте на 252,1 тис. грн. Незважаючи на зростання капіталу та збереження стабільних витрат на капітал, ефективність підприємства, вимірювана через співвідношення ЕВІТ до WACC, покращиться на 203,9 тис. грн, що свідчить про зростання прибутковості від використання капіталу.

Для вдосконалення структури капіталу ПП «ОВІС» на основі середньозваженої вартості капіталу (WACC) необхідно врівноважити баланс між власним та позиковим капіталом, щоб мінімізувати WACC і максимізувати ефективність використання капіталу (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Напрями оптимізації структури капіталу ПП «ОВІС» у 2025-2026 рр.

Напрямок	Стратегія	Очікуваний результат
1. Зниження частки позикового капіталу	Зменшення обсягу позикових коштів або уповільнення їх зростання. Реструктуризація боргу, оптимізація оборотного капіталу, пріоритет власного капіталу	Зниження фінансових ризиків, підвищення кредитоспроможності, зниження WACC
2. Збільшення власного капіталу	Реінвестування більшої частини нерозподіленого прибутку, залучення додаткових інвестицій або внесків акціонерів, емісія нових акцій	Зміцнення фінансової незалежності, зменшення залежності від боргу, зниження середньозваженої вартості капіталу
3. Покращення рентабельності та ефективності	Оптимізація витрат, модернізація виробництва, розширення ринків, підвищення операційної ефективності, управління активами	Зростання прибутковості, збільшення власного капіталу, подальше зниження WACC, покращення ЕВІТ/WACC
4. Управління періодом окупності власного капіталу	Аналіз причин зростання, прискорення зростання чистого прибутку, підвищення ефективності використання капіталу	Зменшення періоду окупності, підвищення інвестиційної привабливості, ефективніше використання власних ресурсів

Джерело: розроблено автором

З табл. 3.5 можна підсумувати, що моделювання оптимальної структури капіталу ПП «ОВІС» здійснюється з урахуванням виявлених фінансово-структурних диспропорцій, що сформувалися у 2024 році.

Надмірна залежність підприємства від позикового капіталу, що підтверджується високим коефіцієнтом фінансового важеля, вказує на значні фінансові ризики та обмежену фінансову гнучкість.

Запровадження стратегії реструктуризації заборгованості, уповільнення темпів залучення нових позикових ресурсів, а також перехід до більш активного використання власного капіталу сприятимуть зниженню ризиків неплатоспроможності, покращенню співвідношення між джерелами фінансування та зменшенню середньозваженої вартості капіталу (WACC), що є ключовим чинником підвищення фінансової стійкості підприємства.

Зростання власного капіталу підприємства відбувається надто повільними темпами, що не забезпечує достатнього рівня фінансової незалежності. Стратегія спрямована на реінвестування значної частини нерозподіленого прибутку, залучення зовнішніх інвестицій або внесків засновників, а також можливу емісію нових корпоративних прав.

Упровадження таких заходів дозволить підвищити частку власного капіталу у загальній структурі фінансування, що, у свою чергу, зменшить залежність підприємства від зовнішніх запозичень і сприятиме зниженню вартості залучених ресурсів.

Показники рентабельності діяльності ПП «ОВІС», зокрема ROA, ROE та EBIT/WACC, демонструють негативну динаміку, що свідчить про зниження ефективності управління ресурсами. Запропоновані заходи з оптимізації витрат, модернізації виробничих процесів, розширення ринкових позицій та підвищення операційної ефективності покликані забезпечити зростання прибутковості. У перспективі це сприятиме акумулюванню власного капіталу, підвищенню фінансової рентабельності та зниженню WACC як показника вартості фінансування.

Поступове зростання періоду окупності власного капіталу до 3,04 року свідчить про уповільнення темпів повернення інвестованих коштів. Реалізація стратегії аналізу причин уповільнення та впровадження заходів, спрямованих на підвищення прибутковості та ефективності використання

капіталу, дозволить скоротити цей період. Це не лише підвищить інвестиційну привабливість підприємства, а й забезпечить ефективніше використання власних ресурсів, що є запорукою стабільного розвитку в умовах конкуренції.

Таким чином, для ПП «ОВІС» зростання фінансового важеля, скорочення рентабельності та подовження періоду окупності свідчать про необхідність перегляду підходів до управління капіталом.

Підвищення частки власного капіталу, ефективніше використання прибутку та оптимізація витрат можуть суттєво зменшити фінансові ризики і покращити інвестиційну привабливість підприємства.

З огляду на тенденцію зниження рентабельності й ефективності використання ресурсів, доцільно реалізувати комплекс заходів зі збалансування джерел фінансування. Особливу увагу слід приділити реструктуризації боргового навантаження, збільшенню обсягів реінвестування, модернізації виробничих процесів і розширенню ринків збуту. Такий підхід сприятиме стабілізації фінансового становища підприємства, зниженню вартості капіталу та створенню умов для сталого зростання в майбутньому.

У межах обґрунтованої моделі вдосконалення структури капіталу рекомендовано зосередитися на реструктуризації позикових зобов'язань, модернізації активів, підвищенні ефективності використання наявних ресурсів, а також диверсифікації фінансування.

3.3. Пропозиції щодо підвищення ефективності управління власним та залученим капіталом

В умовах воєнного стану управління капіталом українського бізнесу потребує комплексного переосмислення традиційних фінансових підходів, з огляду на погіршення макроекономічних показників, високі інфляційні

очікування, суттєве зростання облікової ставки та підвищену волатильність фінансового середовища.

Обмеження доступу до зовнішніх та внутрішніх джерел фінансування, девальваційні процеси та зниження купівельної спроможності населення змушують підприємства адаптувати капітальну стратегію з урахуванням короткострокових перспектив і ризик-орієнтованого підходу.

Підприємства все частіше змушені орієнтуватися на високоліквідні заставні активи, мінімізувати витрати на залучення позикового капіталу та застосовувати інструменти гнучкого бюджетування.

Основним видом діяльності ПП «ОВІС» є технічне обслуговування й ремонт автотранспортних засобів. У контексті своєї діяльності ПП «ОВІС» стикається з необхідністю балансування між коротко- та довгостроковими джерелами фінансування. При цьому оптимізація капіталу має враховувати сезонність попиту на ремонтні послуги, зміни в законодавчому полі, зростання цін на імпортні комплектуючі та паливно-мастильні матеріали.

Крім того, важливим аспектом є забезпечення достатнього обігу оборотного капіталу, оскільки швидкість обслуговування клієнтів і оперативність виконання замовлень безпосередньо впливають на фінансовий результат. Раціональне управління капіталом дозволяє підприємству знижувати ризики нестачі коштів, підвищувати фінансову стійкість і забезпечувати стабільне зростання навіть в умовах високої конкуренції на ринку технічного обслуговування автомобілів.

Динаміка фінансових показників ПП «ОВІС» свідчить про збереження прибутковості підприємства із ознаками нестабільності. Для підвищення фінансової результативності доцільно посилити аналітичний контроль за витратами, оптимізувати операційні процеси та переглянути чинну цінову політику з метою забезпечення стабільного зростання чистого прибутку в перспективі.

Для визначення напрямків управління власним і залученим капіталом ПП «ОВІС» потрібно додатково розглянути напрями витрат підприємства.

Динаміка витрат ПП «ОВІС» в 2022 - 2024 рр розглянута в табл. 3.6.

З табл. 3.6 можна підсумувати, що протягом 2022–2024 років загальний обсяг витрат ПП «ОВІС» зріс з 7595,7 тис. грн до 10790,2 тис. грн, що становить абсолютне зростання на 3194,5 тис. грн або 42,06% за два роки. Найбільше зростання відбулося у 2024 році порівняно з 2023 роком – на 3025,7 тис. грн, або на 38,97%.

Основним джерелом збільшення витрат стала собівартість реалізованої продукції, яка зросла на 1536,3 тис. грн (26,11%) у 2024 році. Інші операційні витрати також суттєво зросли – з 1859 тис. грн у 2023 році до 3343,7 тис. грн у 2024 році, що становить приріст на 1484,7 тис. грн або 79,87%.

Таблиця 3.6

Динаміка витрат ПП «ОВІС» в 2022 - 2024 рр., тис. грн.

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-		Відносний приріст (відхилення), %		
	2022	2023	2024	2023 / 2022	2024 / 2023	2023 / 2022	2024 / 2023	2024 / 2022
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	5914,5	5884,3	7420,6	-30,2	1536,3	-0,51	26,11	25,46
Інші операційні витрати	1666,5	1859	3343,7	192,5	1484,7	11,55	79,87	100,64
Інші витрати	4,5	8,5	14,6	4	6,1	88,89	71,76	224,44
Інші витрати	0	0	0	0	0	-	-	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	10,2	12,7	11,3	2,5	-1,4	24,51	-11,02	10,78
Всього витрат	7595,7	7764,5	10790,2	168,8	3025,7	2,22	38,97	42,06

Джерело: розраховано на основі звітності підприємства (Додатки В-Е)

Хоча у 2023 році спостерігалось незначне зниження собівартості продукції на 30,2 тис. грн (-0,51%), у 2024 році вона різко зросла, що могло бути зумовлено збільшенням обсягів виробництва чи подорожчанням ресурсів. Також відзначається зростання інших витрат: у 2024 році вони досягли 14,6 тис. грн, що на 224,44% більше, ніж у 2022 році. Загалом така

динаміка свідчить про суттєве розширення операційної діяльності підприємства, хоча і потребує контролю з точки зору ефективності витрат.

Структурні зрушення в сфері формування витрат ПП «ОВІС» в 2022-2024 рр проаналізовано в табл. 3.7.

Таблиця 3.7

Структурні зрушення в сфері формування витрат ПП «ОВІС» в 2022-2024 рр., %

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-		
	2022	2023	2024	2023 / 2022	2024 / 2023	2024 / 2022
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	77,87	75,78	68,77	-2,09	-7,01	-9,1
Інші операційні витрати	21,94	23,94	30,99	2	7,05	9,05
Інші витрати	0,06	0,11	0,14	0,05	0,03	0,08
Витрати (дохід) з податку на прибуток	0,13	0,16	0,1	0,03	-0,06	-0,03
Всього витрат	100	100	100	0	0	0

Джерело: розраховано на основі звітності підприємства (Додатки В-Е)

З табл. 3.7 можна підсумувати, що частка собівартості реалізованих послуг зменшилась з 77,87% у 2022 році до 68,77% у 2024 році, тобто на 9,1 в.п, що свідчить про зниження витратної інтенсивності основної діяльності або зростання питомої ваги інших витрат у загальній структурі. Зокрема, інші операційні витрати зросли з 21,94% у 2022 році до 30,99% у 2024 році, що є приростом на 9,05 в.п., і демонструє посилення ролі допоміжних чи адміністративних витрат у витратній структурі підприємства.

Також, хоча абсолютна величина інших витрат (у тому числі податкових) є невеликою, у структурному розрізі відбулося незначне зростання їх частки: інші витрати зросли з 0,06% до 0,14%, а витрати з податку на прибуток коливалися, знизившись з 0,16% у 2023 році до 0,10% у 2024 році. Таким чином, доцільно здійснювати інвестування в модернізацію устаткування.

Успішна діяльність автосервісу значною мірою залежить від своєчасного оновлення обладнання та інструментів, що є необхідним через постійний розвиток автомобільних технологій. Нові моделі автомобілів обладнані складними електронними системами та сучасними технологіями, тому сервісні станції мають бути оснащені сучасним обладнанням, яке відповідає вимогам часу для якісного обслуговування клієнтів. Без такого підходу автосервіс ризикує втратити конкурентоспроможність на ринку.

Крім того, оновлення обладнання має важливе значення з точки зору безпеки працівників і збереження репутації підприємства. Використання застарілих або несправних інструментів може призвести до аварійних ситуацій, травмування персоналу та навіть правових проблем, що негативно позначиться на іміджі автосервісу. Таким чином, підтримання технічного стану обладнання не лише знижує ризики, а й сприяє безперебійному та ефективному процесу роботи.

Регулярне технічне обслуговування обладнання і дотримання стандартів безпеки є важливою складовою для стабільної роботи автосервісу. Це дозволяє уникнути непередбачених поломок, зберегти високу якість обслуговування та задовольнити потреби клієнтів різних автомобільних марок. Тільки постійне вдосконалення оснащення і контроль його стану забезпечують довгострокову ефективність і успішність підприємства на ринку послуг..

Оновлення технологічного обладнання забезпечує скорочення обсягів операційних витрат за рахунок зниження енергоспоживання та підвищення ефективності використання ресурсів. Використання сучасних діагностичних систем, підйомників, розвал-сходження та іншого високотехнологічного оснащення сприяє оптимізації виробничих процесів, що, в свою чергу, мінімізує час простою, підвищує обіговість наданих послуг та знижує витрати на оплату праці за рахунок скорочення тривалості окремих операцій [24].

Впровадження високоточного обладнання у сфері ремонту двигунів чи трансмісії дозволяє суттєво зменшити втрати матеріалів, а також знизити рівень виробничого браку, що позитивно впливає на ефективність використання як власного, так і залученого капіталу, зменшуючи потребу у додаткових фінансових ресурсах на усунення технологічних недоліків.

Для визначення можливостей модернізації діяльності ПП «ОВІС» було розглянуто продукцію спеціалізованих інтернет-магазинів і досліджено характеристики та вартість обладнання [35]. Виявлено, що найдоцільнішим для ефективного технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів наразі є придбання стенду розвал-сходження.

Високопродуктивний комп'ютерний стенд розвал-сходження серії URS183D2 із технологією 3D та системою Automatic Tracking Camera є сучасним обладнанням, що забезпечує високу точність і швидкість регулювання кутів установки коліс автомобіля. Технологія 3D дозволяє удвічі підвищити продуктивність процедур завдяки одноразовій компенсації прокатуванням із мінімальним поворотом колеса, що значно скорочує час діагностики (Додаток Ж).

Використання пасивних мішеней без потреби у додаткових електронних компонентах підвищує надійність і знижує експлуатаційні витрати. Автоматичне позиціонування камер, інтегроване із рухом платформи підйомника, забезпечує точне визначення параметрів навіть при нерівномірних переміщеннях, що суттєво полегшує роботу на різних типах підйомників.

Комп'ютеризований 3D-стенд для регулювання кутів установки коліс є сучасним високотехнологічним пристроєм, що забезпечує надзвичайно точне і швидке вимірювання параметрів розвалу-сходження. Основною особливістю цієї системи є використання інфрачервоної технології та безконтактних светоотражаючих мішеней, які кріпляться безпосередньо до коліс автомобіля. Високоякісні цифрові камери, розташовані на підйомнику або закріплені стаціонарно, зчитують відбиті промені й фіксують найменші

зміни у положенні коліс, що дозволяє формувати тривимірну модель шасі автомобіля. Ця модель зіставляється з актуальною базою технічних характеристик конкретного авто, забезпечуючи точність налаштування.

Вся інформація відображається на великому рідкокристалічному дисплеї, а сам стенд працює на базі передового програмного забезпечення Align+, розробленого під операційну систему Windows. Завдяки інноваційним рішенням, таким як автоматичне відстеження положення автомобіля під час підйому, компенсація можливих похибок зчитування та 3D-анімація процесу регулювання, робота стає максимально ефективною та зручною.

Система підтримує обслуговування понад 20 тисяч моделей авто, надає можливість створення індивідуальної бази даних, генерує різноманітні типи звітів та дозволяє гнучко налаштовувати інтерфейс під потреби автосервісу. Комплектація включає всі необхідні елементи: мішені, кріплення, комп'ютер, принтер та мобільну шафу для зберігання, що робить стенд незамінним інструментом у роботі сучасної СТО.

Встановлено, що середня вартість 3D стенду «розвал-сходження» Trommelberg URS 183D2 з рухомою балкою – 413100 грн [58].

Фінансування проекту відбуватиметься за рахунок кредитування за програмою «Доступні кредити 5-7-9%».

Урядова програма «Доступні кредити 5-7-9%» спрямована на здешевлення вартості кредитів для малого та середнього підприємництва шляхом надання державної підтримки у вигляді часткової компенсації процентних ставок та гарантій на кредити через уповноважені банки. Програма дозволяє фінансувати інвестиційні проекти, такі як придбання та модернізація основних засобів, нежитлової нерухомості, будівництво і реконструкція, а також оборотний капітал. Фінансування здійснюється за рахунок власних ресурсів банків, посилених державними гарантіями і компенсаціями.

Джерелом фінансування обрано кредит із річною ставкою 7% для реалізації інвестиційної цілі. Вартість обладнання становить 413100 грн, а строк кредитування – 3 роки (36 місяців). Додаткові витрати включають комісію за встановлення ліміту в розмірі 0,75% від суми кредиту, що становить 3098,25 грн, а також комісію за обслуговування кредиту – також 0,75% або 3098,25 грн. Придбання обладнання заплановано на кінець липня 2025 року.

Прогнозовані грошові потоки, кредитні платежі та їх дисконтовані значення за проектом ПП «ОВІС» розглянуто в табл. 3.8.

Таблиця 3.8

Прогнозовані грошові потоки, кредитні платежі та їх дисконтовані значення за проектом ПП «ОВІС», тис. грн

Показник	Початков а інвестиція (CF0)	2025 (6 міс.)	2026 р.	2027 (до погашення, 6 міс.)	2027 (після погашення, 6 міс.)	2028 р.	2029 р.
Додатковий прибуток, тис. грн		70	165	95	95	215	240
Кредитні платежі, тис. грн		76,55	153,1	76,55	0	0	0
Чистий грошовий потік (CF), тис. грн	-419,3	-6,55	+11,90	+18,45	+95,00	+215,00	+240,00
Коефіцієнт дисконтування	1	0,9598	0,9231	0,8886	0,8758	0,8459	0,7813
Дисконтований грошовий потік, тис. грн	-419,3	-6,29	+10,99	+16,40	+83,20	+181,97	+187,51

Джерело: розраховано автором на основі власного дослідження

З табл. 3.8 можна підсумувати, що у 2025 році, враховуючи роботу 3D стенду «розвал-сходження» Trommelberg URS 183D2 лише шість місяців, чистий грошовий потік є від’ємним і становить -6,55 тис. грн (дисконтований

–6,29 тис. грн) через значні кредитні платежі, що перевищують додатковий прибуток.

Після погашення кредиту і збільшенням прибутку, чисті грошові потоки стають позитивними 11,90 тис. грн у 2026 році, 18,45 тис. грн (6 місяців до погашення кредиту) і значне зростання до 95,00 тис. грн (6 місяців після погашення). У 2028 та 2029 роках чисті грошові потоки значно зростають і становлять 215,00 та 240,00 тис. грн відповідно.

Дисконтовані значення грошових потоків демонструють позитивну тенденцію, що відображає зниження вартості грошей у часі та покращення фінансового стану проєкту.

Загальна сума дисконтованих грошових потоків, включаючи початкові інвестиції, свідчить про позитивний чистий приведений дохід (NPV), що підтверджує фінансову доцільність проєкту [26]. Від’ємні показники на початкових етапах компенсуються значним приростом у пізніші роки, що забезпечує стабільний позитивний фінансовий результат.

Отже, отримані результати свідчать про фінансову привабливість та доцільність реалізації проєкту з дешевшим обладнанням і кредитуванням під 7% на 3 роки.

Таблиця 3.9

Прогнозований розрахунок WACC ПП «ОВІС» на 2025–2026 рр.

Показник	2025 (прогноз)	2026 (прогноз)
Власний капітал (E), тис. грн	200,25	233,85
Борг (D), тис. грн	12239,75	12102,05
Загальна вартість (V), тис. грн	12440,00	12335,90
Частка E у капіталі (E/V)	1,61%	1,90%
Частка D у капіталі (D/V)	98,39%	98,10%
Очікувана норма дохідності (Re)	25,00%	25,00%
Вартість позикового капіталу (Rd)	15,00%	15,00%
WACC	12,53%	12,56%
EBIT / WACC, тис. грн	445,33	394,90

Джерело: розраховано автором на основі власного дослідження

З табл. 3.9 можна підсумувати, що власний капітал за цей період збільшується з 200,25 тис. грн до 233,85 тис. грн, тоді як обсяг боргу дещо зменшується – з 12239,75 тис. грн до 12102,05 тис. грн, що призводить до незначного скорочення загальної вартості капіталу з 12440 тис. грн до 12335,9 тис. грн. Прогнозований чистий прибуток залишається стабільним на рівні 216,4 тис. грн упродовж обох років.

Вартість власного капіталу знижується з 108,06% до 92,54%, тоді як вартість боргу зростає з 0,63% до 1,27%, що зумовлює підвищення кредитних платежів із 76,55 тис. грн до 153,1 тис. грн. Незважаючи на це, загальна ставка податку залишається сталою на рівні 18%. Динаміка показників свідчить про те, що підприємство нарощує власний капітал, одночасно збільшуючи витрати на обслуговування боргу, що призводить до помірному зростанню вартості капіталу і потребує уваги до оптимізації фінансової стратегії для підтримки ефективності інвестицій.

Прогноз зміни вартості капіталу ПП «ОВІС» після впровадження проєкту розглянуто в табл. 3.10.

Таблиця 3.10

Прогноз зміни вартості капіталу ПП «ОВІС» після впровадження проєкту

Показник	2024 (факт)	2025 (прогноз)	2026 (прогноз)	Абсолютне відхилення 2026/2024, +,-
Власний капітал, тис. грн	110,6	200,25	233,85	123,25
Зобов'язання, тис. грн	11895,5	12239,75	12102,05	206,55
WACC, %	12,47%	12,53%	12,56%	0,0009
ЕВІТ / WACC	1931,87	445,33	394,90	-1537

Джерело: розраховано автором на основі власного дослідження

Прогноз зміни вартості капіталу ПП «ОВІС» після впровадження проєкту показує значне зростання власного капіталу, який збільшиться на 123,25 тис. грн до 233,85 тис. грн у 2026 році, при цьому зобов'язання зростуть лише на 206,55 тис. грн, досягнувши 12 102,05 тис. грн. Незважаючи

на незначне підвищення середньозваженої вартості капіталу (WACC) на 0,09%, ефективність підприємства, виміряна через співвідношення ЕВІТ до WACC, значно знизиться на 1537 тис. грн, що може свідчити про меншу прибутковість капіталу після реалізації проєкту.

ВИСНОВКИ

За результатами дослідження на тему «Формування системи управління капіталом підприємства (на прикладі ПП «ОВІС»)» можна зробити наступні висновки:

1. Капітал підприємства є багатогранною економічною категорією, яка інтерпретується як джерело створення вартості, інвестиційний ресурс, фінансовий інструмент чи сукупність економічних активів залежно від обраного теоретичного підходу. Ефективне управління капіталом передбачає раціональне поєднання власних і позикових ресурсів, підтримання фінансової стійкості, реалізацію стратегічного контролю з боку менеджменту та оптимізацію джерел фінансування, що, у сукупності, сприяє досягненню довгострокових цілей підприємства та його стійкості на ринку.

2. Управління капіталом передбачає системну взаємодію підсистем формування та використання ресурсів, що базується на адаптивному, інноваційному та системному підходах, інтегруючи правові, інформаційні, фінансові й організаційні елементи. Стратегічне завдання цього механізму полягає у досягненні оптимального співвідношення між власними та залученими джерелами фінансування, забезпеченні безперервного відтворення капіталу, максимізації його ефективності та стабілізації фінансового стану підприємства з урахуванням сучасних ризиків і змін зовнішнього середовища.

3. Система аналізу капіталу включає етапи визначення обсягів і структури ресурсів, оцінки їх руху, ефективності використання та впливу факторів на фінансові результати. Значна увага приділяється розрахункам таких показників, як рентабельність, оборотність, коефіцієнти захисту й ризику власного капіталу, а також середньозважена вартість капіталу (WACC), що дозволяє приймати обґрунтовані рішення щодо доцільності інвестицій і структури фінансування. Узагальнення результатів аналізу створює аналітичну базу для формування ефективної системи управління капіталом, що забезпечує досягнення стратегічних цілей підприємства .

4. Мале приватне підприємство «ОВІС» було зареєстроване 22 вересня 1993 року зі статутним капіталом 20 000 грн. Підприємство, що спеціалізується на технічному обслуговуванні й ремонті автотранспортних засобів та нараховує 16 штатних працівників. З 2022 по 2024 рік чистий дохід підприємства зріс з 7613,9 тис. грн до 10827,7 тис. грн, показавши приріст 42,21%, а валовий прибуток збільшився більш ніж удвічі, досягнувши 3407,1 тис. грн. За моделлю Альтмана показник Z зріс з 0,65 у 2023 році до 0,91 у 2024 році, що свідчить про покращення фінансової стійкості, попри збільшення залежності від позикових коштів.

5. Протягом 2022-2024 років ПП «ОВІС» не застосовувало формалізованої політики управління капіталом, використовуючи нерозподілений прибуток для фінансування операційної діяльності та стратегічних цілей. Власний капітал підприємства збільшився на 5,53%, досягнувши 110,6 тис. грн у 2024 році, при цьому зареєстрований капітал залишався стабільним на рівні 47,9 тис. грн. Основу фінансування становили мобільні зобов'язання, які зросли на 15,74% за два роки, досягнувши 11895,5 тис. грн у 2024 році, що свідчить про високу залежність від короткострокових джерел.

6. У 2022-2024 роках ПП «ОВІС» активно використовувало прогнозування та планування для адаптації до зовнішніх викликів, що дозволило збільшити чистий дохід на 42,21% до 10827,7 тис. грн. Рентабельність власного капіталу (ROE) знизилася з 0,49 у 2023 році до 0,46 у 2024 році, а операційна рентабельність залишалася на критично низькому рівні (0,01), що вказує на неефективність основної діяльності та потребу в оптимізації витрат. Коефіцієнт фінансового важеля зріс до 108,55 у 2024 році, підкреслюючи зростаючу залежність від позикових джерел, а недостача власних обігових коштів для формування запасів у 2024 році склала -8776,5 тис. грн.

7. Ефективне управління капіталом ПП «ОВІС» в умовах воєнного стану має бути спрямоване на подолання низки внутрішніх дисбалансів,

зумовлених нестабільністю фінансових результатів, скороченням виробничого потенціалу та зростанням фінансового навантаження.

Нестійке зростання власного капіталу (лише на 5,53% за три роки), зменшення нерозподіленого прибутку на 11,19% у 2024 році, зниження виробничих активів на 32,63% та підвищення коефіцієнта фінансового важеля до 108,55 свідчать про критичну потребу перегляду фінансової моделі підприємства.

8. У 2025–2026 роках прогнозується зниження рентабельності власного капіталу ПП «ОВІС» з 46% у 2024 році до 44% у 2026 році, що супроводжується поступовим зростанням коефіцієнта фінансового важеля – з 108,55 до 112,0. Така динаміка свідчить про підвищення залежності підприємства від позикових коштів, що, у свою чергу, підвищує фінансові ризики. При цьому основні фактори, що визначають операційну ефективність (податковий тягар, тягар відсотків, операційна рентабельність, співвідношення виручки до активів), залишаються на стабільному рівні, що вказує на відсутність внутрішніх змін у процесі управління прибутком.

9. Інвестиційний проект із придбання стенда розвал-сходження Trommelberg URS 183D2 вартістю 413,1 тис. грн демонструє позитивну динаміку фінансових показників. У 2025 році спостерігається незначний негативний грошовий потік (–6,55 тис. грн), що зумовлено одноразовими витратами на обслуговування кредиту, однак вже у 2026 році очікується чистий прибутковий потік у розмірі 11,9 тис. грн.

Після завершення кредитного періоду, підприємство отримуватиме понад 90 тис. грн щорічного грошового надходження. Загалом проект характеризується позитивним значенням чистої приведеної вартості (NPV), що свідчить про перевищення дисконтованих доходів над витратами. Прогноз зміни вартості капіталу ПП «ОВІС» після впровадження проекту демонструє значне зростання власного капіталу на 123,25 тис. грн, що дозволить досягти суми в 233,85 тис. грн до 2026 року.

Зобов'язання підприємства збільшаться лише на 206,55 тис. грн, досягнувши 12102,05 тис. грн. Водночас, середньозважена вартість капіталу (WACC) зросте на 0,09%, досягнувши 12,56%. Хоча відбудеться збільшення вартості капіталу, ефективність підприємства, виміряна через показник ЕВІТ до WACC, значно знизиться на 1537 тис. грн, що може вказувати на зниження прибутковості капіталу після реалізації проєкту.

Отже, реалізація інвестиційного проєкту є доцільною та сприятиме підвищенню фінансової стійкості й рентабельності та підвищенню ефективності управління капіталом ПП «ОВІС» у довгостроковій перспективі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ананьєва О.О., Гофман М.О. Аналіз економіки підприємств у стані невизначеності: особливості інструментарію дослідження. *Економіка невизначеності: зміст, оцінювання, регулювання*: колективна монографія / за ред. І.Ф. Радіонової. Київ: Університет "КРОК", 2021. С. 169-190. DOI [10.31732/EU-CER-8](https://doi.org/10.31732/EU-CER-8)
2. Ананьєва О., Білокриницький О., Фельтін О. Комплексна діагностика ефективності системи управління капіталом підприємства. *Вчені записки Університету «КРОК»*, 2025. Вип. 4(76). DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2025-80-100-107>
3. Банера Н.П., Гелей Л.О. Фінансова звітність суб'єктів малого підприємництва: оцінка та шляхи підвищення інформативності показників. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2021. № 1 (71). С. 55–62. DOI: <https://doi.org/10.32836/2521-666X/2021-71-10>
4. Витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань МП «ОБІС». URL: <https://opendatabot.ua/c/19409708>
5. Вигідні умови за програмою «Доступні кредити 5-7-9%». АТ «Ощадбанк». URL: <https://www.oschadbank.ua/msb/credit/579>
6. Гончаренко А.С. Економічний зміст поняття «капітал підприємства». *Авіація, промисловість, суспільство : матеріали I Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 60-річчю КЛК ХНУВС*, Кременчук, 14 трав. 2020 р. С. 91–94
7. Гончаренко А.С. Сутність і зміст поняття «якість структури капіталу» підприємства. *Бізнес Інформ*. 2021. № 3. С. 231–241 DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-3-231-241>
8. Денищук Л. Ефективність управління капіталом підприємства. *Сучасні питання економіки та фінансів*. Київ, 2019. 275 с. URL: <http://feb.tsatu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/CHastina-1.pdf>
9. Дідух С.М., Федорова Т.С. Структура капіталу підприємства: теоретичні підходи та напрямки оптимізації в сучасних умовах. *Економіка і*

регіон. 2022. No 4 (87). С. 174-180. DOI: [https://doi.org/10.26906/EiR.2022.4\(87\).2796](https://doi.org/10.26906/EiR.2022.4(87).2796)

10. Дмитрук В.О., Максимець Ю.В. 2020. Сутність категорії «капітал підприємства» відповідно до сучасних досліджень в цій сфері. *Ефективна економіка*. №5. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2020/101.pdf

11. Домбровська С.О. Структура капіталу підприємства: сучасні проблеми та парадигма розвитку: монографія. Харків. «Діса плюс». 2020.

12. Дробот Я.В., Туча В.О. Оптимізація структури капіталу промислового підприємства як чинник його ефективного функціонування. *Економічний простір*. 2019. № 150. С. 55-60. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/150-10>.

13. Жук Н. Аналіз фінансового стану як домінуючий індикатор фінансової безпеки підприємств. *Вісник економіки*. 2022. Вип. 4. С. 97–112. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vtneu_2022_4_9

14. Журавльова Т.О. Формування фінансових ресурсів підприємства в умовах кризи. *Економіка та держава*. 2020. №3. С.42-45. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.3.42>

15. Загурський Д.О. Економічна сутність середньозваженої ціни капіталу підприємства. *Молодь – аграрній науці і виробництву*. 2023. С.56-59.

16. Згадова В.С., Кулаковська Т.А., Рашевський А.В. Шляхи формування капіталу агропродовольчих підприємств. *Ефективна економіка*. 2023. № 9. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/2157/2184>

17. Ізюмська В.А. Аналіз теоретичних підходів до визначення дефініції «капітал підприємства». *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 35. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1102/1059>

18. Іщенко Н.А. Управління капіталом підприємства: теоретичні та практичні аспекти. *Економіка та суспільство*. 2024. №70. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-108>

19. Кальченко О.М., Шишкіна О.В. Фінансовий аналіз: теорія і практика (у схемах і таблицях): навч. посіб. Чернігів: Видавець Брагинець

О.В., 2019. 436 с.

20. Квасницька Р., Мрозовський Я. Критеріальні підходи до формування оптимальної структури капіталу підприємства. *Modeling the development of the economic systems*. 2021. № 2. С. 12-18. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2021-2-2>

21. Кирич Н.Б., Мосій О.Б., Машлій Г.Б., Горбатюк В.В. Зміни управлінських процесів в організаціях, викликані війною в Україні. *Економічний простір. Збірник наукових праць*. 2024. № 190. С.311-315. URL: <http://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/1505>

22. Ковальчук Т.М., Вергун А.І. Аналіз фінансового стану підприємств за видами економічної діяльності. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. 2020. Вип. 38. С. 96–99. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2020_38_19

23. Ковальчук Н.О. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / Н.О. Ковальчук, Л.С. Гаватюк, Н.І. Єрміїчук. Чернівці : Рута, 2019. 336 с.

24. Ковальчук Н.О., Федорук Ю.І. Фактори, що визначають структуру капіталу вітчизняних підприємств в мінливих умовах господарювання. *Бізнес Інформ*. 2020. № 4. С. 364–370. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-4-364-370>

25. Техніко-економічне обґрунтування інженерних рішень на СТО та АТП : Навчальний посібник / Укладачі : Гевко І.Б., Ляшук О.Л., Луциків І.В., Плекан У.М., Клендій В.М. Тернопіль : Вид-во ТНТУ імені Івана Пулюя, 2021. 276 с.

26. Коцюба О.С. Методологія оцінювання економічної ефективності інвестиційних проєктів підприємств в умовах невизначеності: дис. д-ра екон. наук. Київ : КНЕУ, 2021. 526 с

27. Кремень В.М. Теоретичні засади управління капіталом підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2020. № 11. С. 19-22. URL: <https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/16697/1>

28. Ларіонова К., Капінос Г. Механізм управління капіталом

підприємства. *Modeling the development of the economic systems*. 2023. No 3. С. 147–154. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2023-9-203>.

29. Лубкей Н.П. Теоретичні засади управління капі талом підприємства. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку*. 2019. Т. 1. No 1. С. 38–45. URL: <https://science.lpnu.ua/uk/smeu/vsi-vypusky/vypusk-1-nomer-1-2019/teoretychni-zasady-upravlinnya-kapitalom-pidpryyemstva>

30. Макаренко Ю.П., Клименко Д.О. Формування оптимальної структури капіталу з метою забезпечення фінансової стійкості підприємства. *Економіка та держава*. 2022. № 1. С. 45-49. URL: <http://www.economy.in.ua/?op=1&z=5098&i=7>

31. Машлій Г. Теоретичні засади формування інвестиційного потенціалу підприємств та напрями його розвитку. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2021. Вип. 2 (25). С. 421-432. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2021/21mhbnjr.pdf>

32. Михайлик О., Бірак Є. Інвестиційно-інноваційна діяльність підприємств в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2023. No58. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-86>

33. Мулик Т.О., Томчук О.Ф., Федоришина Л.І. Управлінський аналіз: сутність та значення у прийнятті рішень. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2019. № 4 (44). С. 144–154.

34. Мулик Т.О. Відображення інформації про власний капітал у звітності господарюючих суб'єктів. *Агросвіт*. 2020. № 19–20. С. 51-60. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2020.19-20.51>

35. Нечипоренко А.В., Рибалкіна А.О. Теоретичні аспекти формування та використання фінансових ресурсів підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. №1. С.1-7. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.11.85>

36. Обладнання для РУУК. URL:

<https://grandinstrument.ua/ua/oborudovanie-dlya-ruuk/>

37. Петрова В.Ф. Конспект лекцій з дисципліни «Фінансовий аналіз». Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2017. 138 с.

38. Пигар О.О. Формування фінансових ресурсів підприємств в умовах невизначеності : робота на здобуття кваліфікаційного ступеня бакалавра : спец. 072 – фінанси, банківська справа та страхування / наук. Кер. О. О. Захаркін. Суми: Сумський державний університет, 2023. 40 с. 26.

39. Пігуль Н.Г., Дехтяр Н.А., Пігуль Є.І. Теоретичні засади управління капіталом підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 48. С. 251–256. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/48_2020_ukr/48.pdf

40. Поліщук Н.В. Управління капіталом українського бізнесу в умовах воєнного стану. *Актуальні проблеми розвитку фінансів в умовах цифровізації економіки України*. 2023. №1. С.72-74.

41. Погріщук Г.Б., Волощук Р.Є. Власний капітал підприємства: сутність і особливості формування в Україні. *Економіка та держава*. 2020. № 7. С. 16-23. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.7.16>

42. Роганова Г.О., Котлярова М.А. Аналіз та оптимізація структури капіталу підприємства. *Modern Economics*. 2021. № 27. С. 166-175. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V27\(2021\)-23](https://doi.org/10.31521/modecon.V27(2021)-23)

43. Румик І.І., Мельніченко І.В. Методика наукового дослідження фінансової стійкості в системі економічного механізму малих підприємств: принципи управління та діагностика рівня. *Ефективна економіка*, 2025. 5. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.5.21>

44. Сметанюк О.А., Причепя І.В., Білоконь Т.М. Особливості аналізу фінансового стану підприємства в умовах обмежених обсягів інформаційного забезпечення. *Ефективна економіка*. 2022. No 9. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2022_9_22

45. Смирна О.В., Ізмайлова Н.В. Сучасний стан та проблеми формування капіталу українських підприємств в умовах кризових явищ.

Ефективна економіка. 2022. № 1. URL:
<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9904>

46. Стусь Ю., Чумаченко О. Управління фінансовими ресурсами підприємства. *Вчені записки Університету «КРОК»*, 2024. Вип. 4(76). С.80–89. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2024-76-80-89>

47. Танклевська Н.С., Ярмоленко В.В. Управління капіталом промислових підприємств. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2021. № 5 (122). С. 32–39. DOI: <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2021-5-5>

48. Тимошик Н.С., Семчишин Є.В., Організаційні аспекти формування та оптимізації фінансових ресурсів підприємств. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2019. №2. С.232-238. URL: http://econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2019/30_69_2/45.pdf

49. Тютюнник Ю. М. Фінансовий аналіз. Ч. 2. Полтава: Редакційно-видавничий відділ Полтавської державної аграрної академії, 2014. 394 с

50. Фінансовий аналіз діяльності підприємства. Тексти лекцій для студентів спеціальності 051 – Економіка за освітньою програмою – Економіка підприємства денної форми навчання / Укладачі: Самко О.О. Чернігів: ЧНТУ, 2020. 112 с

51. Хома І.Б., Воробій Х.Р. Інвестування в Україні під час війни та перспективи інвестиційних процесів у післявоєнний час. *Галицький економічний вісник*. 2024. № 1 (86). С. 84-89. URL: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/44724>

52. Храпач В.О, Пілецька С.Т. Диверсифікація як метод підвищення економічної ефективності підприємства в післявоєнний період. *Економіка та суспільство*. 2023. № 48. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-23>

53. Череп А.В., Гамова О.В., Козачок І.А. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Кондор, 2020. 268 с.

54. Черниш С.С. Економічний аналіз. Київ : ЦУЛ, 2019. 312 с.

55. Чумаченко О., Нескородько О. Вдосконалення системи управління ризиками як спосіб підвищення фінансової стійкості підприємств. *Вчені записки Університету «КРОК»*, 2025. Вип.1(77). С.89–95. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2025-77-89-95>

56. Шура Н.О., Формування методичних підходів до оцінки фінансового потенціалу підприємств. *Економіка та держава*. 2021. №4. С.110-114. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2021.4.110>

57. Щербань О.Д., Невдачина О.І. Теоретичні аспекти визначення сутності та структури капіталу підприємства. *Приазовський економічний вісник*. 2019. Вип. 3 (14). С. 284-289. URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2019/3_14_uk/49.pdf

58. 3D Стенд «розвал-сходження» Trommelberg URS 183D2 з рухомою балкою. URL: <https://surl.lu/zncmfo>

59. Brealey R.A., Myers S.C. Principles of Corporate Finance, 10th edition. 2011. 969 p.

60. Harvey L.D. Clarifications of and improvements to the equations used to calculate the levelized cost of electricity (LCOE), and comments on the weighted average cost of capital (WACC). Energy. 207. 118340. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.energy.2020.118340>

61. Nitzan J., Bichler S. Capital as power: a study or order and creorder. URL: https://dlc.dlib.indiana.edu/dlc/bitstream/handle/10535/8605/Capital%20as%20Power_A%20Study%20of%20Order%20and%20Creorder.pdf?sequence=1&isAllowed=y

62. Zdyrko N.G., Polova O.L., Mulyk T.O., Tomchuk O.F., Mulyk Ya.I., Kozachenko A.Y., Fedoryshyna L.I., Mashevskaya A.A. Financial control, analysis and audit as tools of an effective management system: state, problems, prospects: collective monograph. *Košice: Vysoká škola bezpečnostného manažérstva v Košiciach*, 2022. 291 p.

ДОДАТКИ

Додаток А

Модель методики аналізу капіталу підприємства

Етап 1: Аналіз наявності та структури капіталу		
Аналіз динаміки капіталу за обсягом, складом та структурою	Аналіз руху капіталу та інтенсивність його оновлення	Оцінка складу джерел фінансування майна підприємств
Показники:		
наявності та структури капіталу	руху капіталу	фінансування активів та платоспроможності
Методичні прийоми:		
горизонтальний та вертикальний аналіз, порівняння, абсолютні, відносні величини, тощо	балансовий, порівняння, індексний, абсолютні та відносні величини	фінансових коефіцієнтів, порівняння, індексний
Етап 2: Аналіз ефективності використання капіталу підприємства		
Оцінка оборотності капіталу	Оцінка рентабельності капіталу	
Показники:		
оборотності капіталу (у днях і кількості оборотів)	рентабельності капіталу (загальної та чистої)	
Методи і прийоми:		
фінансових коефіцієнтів, порівняння, індексний, групування, абсолютні, відносні, середні величини		
Етап 3: Факторний аналіз наявності та ефективності використання капіталу підприємства в цілому і за окремими його видами та елементами		
Оцінка впливу змін складу та структури капіталу на платоспроможність підприємства	Оцінка впливу зміни чинників на оборотність та рентабельність капіталу підприємства, рівень реінвестування прибутку	
Показники:		
складу і структури капіталу, платоспроможності підприємства	оборотності та рентабельності капіталу, реінвестування прибутку та показники, що обумовлюють їх зміну	
Методи і прийоми:		
порівняння, детермінованого і стохастичного факторного аналізу		
Етап 4: Оптимізація структури капіталу підприємства		
За критерієм максимізації рентабельності власного капіталу	За критерієм мінімізації середньозваженої вартості капіталу	За критерієм мінімізації рівня фінансового ризику
Показники:		
що формують ефект фінансового левериджу	вартості капіталу	складу активів підприємства та джерел їх фінансування
Методи і прийоми:		
порівняння, абсолютні, відносні величини, фінансових коефіцієнтів	порівняння, абсолютні, відносні, середні величини	балансовий, порівняння, абсолютні і відносні величини
Етап 5: Пошук резервів покращення складу та структури капіталу, підвищення ефективності його використання та забезпечення сталого економічного зростання та фінансової безпеки підприємства		

Джерело: складено автором на основі [31]

Витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань ПП «ОВІС»

МАЛЕ ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ОВІС"

Витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань на 14.07.2025 13:18:53

Повна назва: МАЛЕ ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ОВІС"
Організаційно-правова форма: ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО
Код: 19409708
Реєстраційний номер: 13611200000000036
Місцезнаходження реєстраційної справи: Фастівська районна державна адміністрація Київської області
Дата реєстрації: 22.09.1993
Дата запису: 11.08.2004
Адреса: Україна, 08500, Київська обл., місто Фастів, ВУЛИЦЯ ГАЛАФЕЄВА, будинок 97
Статус: зареєстровано

Керівник: Очеретний Дмитро Васильович
Представник: Очеретний Дмитро Васильович
Відомості про органи управління: ДИРЕКТОР

Засновник: Очеретний Дмитро Васильович
Адреса: Україна, 08500, Київська обл., місто Фастів, ВУЛИЦЯ САДОВА, будинок 1, квартира 35
Статутний внесок: 20 000 (100%)

Кінцевий бенефіціарний власник: Очеретний Дмитро Васильович
Адреса: Україна, 08500, Київська обл., місто Фастів(з), вул.Садова, будинок 1, квартира 35

Статутний капітал: 20 000 грн

ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ

Основний:

- 49.41 Вантажний автомобільний транспорт

Додаткові:

- 45.20 Технічне обслуговування та ремонт автотранспортних засобів
- 45.31 Оптова торгівля деталями та приладами для автотранспортних засобів
- 45.32 Роздрібна торгівля деталями та приладами для автотранспортних засобів
- 52.29 Інша допоміжна діяльність у сфері транспорту
- 68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна
- 46.18 Діяльність посередників, що спеціалізуються в торгівлі іншими товарами
- 46.90 Неспеціалізована оптова торгівля

Контактна інформація

Телефон: 0505257175

Дані про взяття на облік

Органи статистики:
Назва: ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
Дата: 06.10.1994

Ідентифікаційний код: 37507880

Назва: ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДПС У КИЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ, ФАСТІВСЬКА ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА ІНСПЕКЦІЯ
Дата: 22.11.1996
Ідентифікаційний код: 44096797

Назва: ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДПС У КИЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ, ФАСТІВСЬКА ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА ІНСПЕКЦІЯ
Дата: 08.07.1993
Ідентифікаційний код: 44096797

Додаток В

Фінансова звітність ПП «ОВІС» на 31 грудня 2022 року

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 4 розділу I)

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство
Мале приватне підприємство "ОВІС"

Територія КИЇВСЬКА

Організаційно-правова форма господарювання приватна

Вид економічної діяльності Вантажний автомобільний транспорт

Середня кількість працівників, осіб 16

Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком

Адреса, телефон Галафеева, буд. 97, м. ФАСТІВ, КИЇВСЬКА обл., 08500, УКРАЇНА

Дата(рік,місяць,число)

за ЄДРПОУ

за КАТОТГГ 1

за КОПФГ

за КВЕД

Код		
2023	01	01
19409708		
UA32140150010091195		
240		
49.41		

1.Баланс на 31 грудня 2022 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду	1801006
				Форма № 1-м Код за ДКУД
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	22,3	22,3	
Первісна вартість	1001	22,3	22,3	
Накопичена амортизація	1002	(-)	(-)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-	
Основні засоби :	1010	492,9	319,3	
первісна вартість	1011	2 211,6	2 316,7	
знос	1012	(1 718,7)	(1 997,4)	
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-	
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-	
Інші необоротні активи	1090	-	-	
Усього за розділом I	1095	515,2	341,6	
II. Оборотні активи				
Запаси :	1100	5 954,3	6 869,0	
у тому числі готова продукція	1103	-	-	
Поточні біологічні активи	1110	-	-	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	856,0	1 140,3	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	166,9	199,7	
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 221,0	1 416,3	
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-	
Гроші та їх еквіваленти	1165	356,2	342,1	
Витрати майбутніх періодів	1170	73,5	73,5	
Інші оборотні активи	1190	-	-	
Усього за розділом II	1195	8 627,9	10 040,9	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-	
Баланс	1300	9 143,1	10 382,5	

Продовження Додатку В

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	47,9	
Додатковий капітал	1410	-	47,9
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	151,8	-
Неоплачений капітал	1425	(-)	(56,9)
Усього за розділом I	1495	199,7	(-)
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	2 004,4	2 441,7
розрахунками з бюджетом	1620	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	27,9
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	6 939,0	7 808,1
Усього за розділом III	1695	8 943,4	10 277,7
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	9 143,1	10 382,5

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2022 р.

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	7 613,9	11 125,1
Інші операційні доходи	2120	27,3	15,9
Інші доходи	2240	1,2	2,3
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	7 642,4	11 143,3
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(5 914,5)	(9 786,9)
Інші операційні витрати	2180	(1 666,5)	(1 206,1)
Інші витрати	2270	(4,5)	(2,5)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(7 585,5)	(10 995,5)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	56,9	147,8
Податок на прибуток	2300	(10,2)	(26,6)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	46,7	121,2

Керівник _____ (підпис)
Головний бухгалтер _____ (підпис)

ЕП Очеретний
Дмитро
Васильович

Очеретний Дмитро Васильович
(ініціали, прізвище)

(ініціали, прізвище)

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад

Фінансова звітність ПП «ОВІС» на 31 грудня 2023 року

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 4 розділу I)

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство
Мале приватне підприємство " ОВІС "

Територія КИЇВСЬКА

Організаційно-правова форма господарювання приватна

Вид економічної діяльності Вантажний автомобільний транспорт

Середня кількість працівників, осіб 16

Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком

Адреса, телефон Галафесва, буд. 97, м. ФАСТІВ, КИЇВСЬКА обл., 08500, УКРАЇНА.

Дата(рік,місяць,число)
за ЄДРПОУ
за КАТОТТГ
за КОПФГ
за КВЕД

Коди		
2024	02	29
19409708		
UA32140150010091295		
240		
49.41		

0678954907

1.Баланс на 31 грудня 2023 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	22,3	22,3
Первісна вартість	1001	22,3	22,3
Накопичена амортизація	1002	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби :	1010	319,3	162,9
первісна вартість	1011	2 316,7	2 119,9
знос	1012	(1 997,4)	(1 957,0)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	341,6	185,2
II. Оборотні активи			
Запаси :	1100	6 869,0	8 873,7
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 140,3	1 389,4
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	199,7	258,2
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 416,3	1 318,2
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	342,1	319,5
Витрати майбутніх періодів	1170	73,5	73,5
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	10 040,9	12 232,5
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	10 382,5	12 417,7

Продовження Додатку Д

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400		
Додатковий капітал	1410	47,9	47,9
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-	-
Неоплачений капітал	1425	56,9	70,6
Усього за розділом I	1495	(-)	(-)
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
	1595	104,8	118,5
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	2 441,7	3 459,1
розрахунками з бюджетом	1620	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	27,9	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	7 808,1	8 840,1
Усього за розділом III	1695	10 277,7	12 299,2
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
	1700	-	-
Баланс	1900	10 382,5	12 417,7

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2023 р.

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	7 807,2	7 613,9
Інші операційні доходи	2120	14,1	27,3
Інші доходи	2240	1,1	1,2
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	7 822,4	7 642,4
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(5 884,3)	(5 914,5)
Інші операційні витрати	2180	(1 859,0)	(1 666,5)
Інші витрати	2270	(8,5)	(4,5)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(7 751,8)	(7 585,5)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	70,6	56,9
Податок на прибуток	2300	(12,7)	(10,2)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	57,9	46,7

Керівник

(підпис)

Головний бухгалтер

(підпис)

ЕП Очеретний
Дмитро
Васильович

Очеретний Дмитро Васильович

(ініціали, прізвище)

(ініціали, прізвище)

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад

Фінансова звітність ПП «ОВІС» на 31 грудня 2024 року

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 4 розділу I)

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство
Мале приватне підприємство " ОВІС "

Територія КИЇВСЬКА
Організаційно-правова форма господарювання приватна

Вид економічної діяльності Вантажний автомобільний транспорт

Середня кількість працівників, осіб 16

Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком

Адреса, телефон: Галафесва, буд. 97, м. ФАСТІВ, КИЇВСЬКА обл., 08500, УКРАЇНА

Дата(рік,місяць,число)
за ЄДРНОУ
за КАТОТТГ 1
за КОПФГ
за КВЕД

Коди		
2025	01	01
19409708		
UA32140150010091295		
240		
49.41		

0678954907

1.Баланс на 31 грудня 2024 р.

Форма № 1-м Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	22,3	22,3
Первісна вартість	1001	22,3	22,3
Накопичена амортизація	1002	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби :	1010	162,9	215,1
первісна вартість	1011	2 119,9	1 839,9
знос	1012	(1 957,0)	(1 624,8)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	185,2	237,4
II. Оборотні активи			
Запаси :	1100	8 873,7	8 649,7
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 389,4	1 566,3
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	258,2	160,0
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	11,3
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 318,2	1 412,0
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	319,5	-19,3
Витрати майбутніх періодів	1170	73,5	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Інші оборотні активи	1195	12 232,5	11 768,7
Усього за розділом II	1200	-	-
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1300	12 417,7	12 006,1
Баланс			

Продовження Додатку Е

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	47,9	47,9
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	70,6	62,7
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	118,5	110,6
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	3 459,1	3 126,2
розрахунками з бюджетом	1620	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	2 380,0
Інші поточні зобов'язання	1690	8 840,1	6 389,3
Усього за розділом III	1695	12 299,2	11 895,5
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	12 417,7	12 006,1

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2024 р.

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	10 827,7	7 807,2
Інші операційні доходи	2120	12,5	14,1
Інші доходи	2240	1,4	1,1
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	10 841,6	7 822,4
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(7 420,6)	(5 884,3)
Інші операційні витрати	2180	(3 343,7)	(1 859,0)
Інші витрати	2270	(14,6)	(8,5)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(10 778,9)	(7 751,8)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	62,7	70,6
Податок на прибуток	2300	(11,3)	(12,7)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	51,4	57,9

ЕП Очеретний
Дмитро
Васильович

Керівник _____ (підпис)

Очеретний Дмитро Васильович
(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер _____ (підпис)

(ініціали, прізвище)

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад

3D Стенд «розвал-сходження» Trommelberg URS 183D2 з рухомою балкою

Джерело: [58]